

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM
2012 - 2013**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Kateřina Poludová, DiS.

**Význam projektu Asistent prevence kriminality na
zlepšení sociálního začlenění osob z vyloučených
lokalit**

Praha 2013

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jitka Gjuričová

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR STUDY COMBINED

2012 - 2013

BACHELOR THESIS

Kateřina Poludová, DiS.

**Importance of Project Assistant crime prevention to
improve social inclusion of people from excluded
localities.**

Prague 2013

The Bachelor Thesis Work Supervisor :

Mgr. Jitka Gjuriov

Prohlášení:

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 10.3.2013

Kateřina Poludová, DiS.

Poděkování:

Ráda bych poděkovala vedoucí své bakalářské práce – Magistře Jitce Gjuričové, ředitelce Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra, která je duchovní matkou projektu Asistent prevence kriminality a která svým nesmírným entuziasmem dokázala přivést dobrou myšlenku projektu k její realizaci. Děkuji jí tímto i za možnost se na tomto projektu podílet a poznat tak další obdivuhodné lidi, kterým záleží na prevenci kriminality a jsou ochotni přispět k boji proti bezpráví a zločinnosti i vlastním přičiněním.

Dále bych ráda poděkovala svému rádci a konzultantovi panu Zdeňku Pankráčovi, který je velkým patronem tohoto projektu a svým nadšením pro něj dokázal nakazit i spousty lidí, kteří se na projektu podílí a umožnil jim poznat, že každá, byť sebemenší aktivita, která je ku prospěchu této věci, má smysl.

Anotace :

Tato práce na praktických příkladech vybraných mužů a žen v rolích asistentů prevence kriminality, působících převážně v sociálně vyloučených lokalitách, potvrzuje úspěšnost dlouhodobé koncepce Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra České republiky a je důkazem, že navrhovaná řešení jsou nejen smysluplná, ale především úspěšná. Zlepšení bezpečnostní situace a veřejného pořádku v jednotlivých částech vybraných měst je kladně hodnoceno nejen zastupiteli vybraných měst, ale především řadovými občany.

Osobní příkladnost, důvěra spoluobčanů a především schopnost získávat další „pomahače,“ kteří nejsou lhostejní k společensky nežádoucímu jednání jedinců i celých rodin je cesta prevence, kterou lze změnit stávající stav.

Klíčové pojmy:

Asistent prevence kriminality, bezpečnostní situace, prevence, Romové, sociálně vyloučená lokalita, veřejný pořádek.

Annotation :

This work on practical examples selected men and women in the roles of assistants crime prevention, working mainly in socially excluded localities confirms the long-term success of the concept of Crime Prevention Department of the Ministry of Interior of the Czech Republic, and is proof that the proposed solutions are not only meaningful, but also successful. Improving security and public order in different parts of selected cities is positively evaluated not only representatives of selected cities but also ordinary citizens.

Personal example, trust citizens, and especially the ability to obtain additional "helpers" who are not indifferent to socially undesirable conduct of individuals and families is the way of prevention, you can change the status quo.

Key words :

Assistant crime prevention, security, prevention, Roma, socially excluded location, public order.

OBSAH :

ÚVOD	8
1. ZÁKLADNÍ POJMY	10
2. HISTORIE EXISTENCE ROMSKÉ MENŠINY	13
2.1. Evoluční původ Romů	13
2.2. Odchod romských předků z Indie	15
2.3. Příchod Romů do Evropy	15
2.4. Historie existence Romů v Českých zemích.....	16
2.5. Situace Romů za Protektorátu Čechy a Morava.....	18
2.6. Poválečná situace Romů v Československu	20
3. VZDĚLÁVÁNÍ ROMSKÉ MENŠINY V ČR	
3.1. Problém vzdělanosti Romů – historický pohled	21
3.2. Problémy romského dítěte před a při vstupu do školy	22
3.4. Úroveň vzdělání romské populace	24
4. TRADIČNÍ ROMSKÁ POVOLÁNÍ A ZAMĚSTNANOST ROMSKÉ MENŠINY V ČR	26
4.1. Charakteristika problémů Romů na českém pracovním trhu	28
4.2. Koncentrace dlouhodobě nezaměstnaných Romů v sociálně vyloučených lokality	29
5. POPIS PROJEKTU ASISTENT PREVENCE KRIMINALITY	31
5.1. Cíl projektu	33
5.2. Cílová skupina	34
5.3. Projektové aktivity.....	34
5.4. Výstupy projektu	45
5.5. Příklady dobré praxe	46
6. VYHODNOCENÍ	49
ZÁVĚR	50
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	51
SEZNAM PŘÍLOH	52

ÚVOD :

Velkým současným problémem romské populace je vysoká míra nezaměstnanosti, která - zejména u některých věkových skupin (mladiství a mladí dospělí), představuje závažný sociální a celospolečenský problém.

Cílem této práce je popsat stav skupiny obyvatel sociálně vyloučených lokalit před jejich zapojením do projektu Asistent prevence kriminality, jejich schopnost přijmout a využít nabídku vzdělávání k získání a udržení pracovní pozice asistentů prevence kriminality a následně uvést na konkrétních příkladech jejich skutečný přínos v oblasti zlepšení bezpečnostní situace a veřejného pořádku v jednotlivých částech vybraných měst s tím, že následující řádky mohou být úspěšně využity i coby vodítko pro zastupitele těch měst, které se chtějí zapojit do národního projektu Asistent prevence kriminality a přispět k naplnění dlouhodobé strategie bezpečný občan, dům, ulice, lokalita a město. Většina uváděných informací může být taktéž použita v rámci profesních příprav bezpečnostních složek a terénních sociálních pracovníků působících v sociálně vyloučených lokalitách a multikulturním prostředí.

Podstatná část bakalářské práce se opírá o praktické poznatky z aktuálně realizovaných celostátních projektů Odboru prevence kriminality MV ČR „Program prevence kriminality a extremismu – ÚSVIT“ a projektu realizovaného za podpory České republiky a EU „Asistent prevence kriminality.“

V úvodu je třeba zdůraznit, že i když obyvatelé sociálně vyloučených lokalit nejsou jen Romové a v mnoha případech netvoří ani většinovou komunitu následující kapitoly se týkají převážně této etnické skupiny občanů z důvodu výslovně odborně profesních (mj. i s přihlédnutím k aktuálním kauzám ve sdělovacích prostředcích a medializované odezvě na v mnoha případech ne vždy odpovídající reakci zastupitelů měst při hodnocení bezpečnostní situace ve městě a zvláště v jednotlivých sociálně vyloučených lokalitách).

V současnosti se odhaduje, že na této planetě žije přibližně 12 - 15 milionů Romů, z toho 8 - 10 v Evropě. Přičemž ve většině zemí zaujímají Romové tradičně pozici na okraji společnosti, což lze charakterizovat nízkou vzdělaností, kvalifikační úrovní, závislostí na sociálních systémech apod.

Je třeba zohlednit, že vědomí společného romského původu je jedním ze základních etnoidentifikačních atributů, který je předpokladem k formování vlastní identity a tím i volby přihlášení se k romství, k integrování nebo k asimilování se do většinové společnosti. Převážná většina společnosti však nedoceňuje význam výše uvedených skutečností a pomíjí jejich zvyky a kulturu, tradice, rodinné vztahy ...z čehož pak vznikají mnohé předsudky a averze vůči této minoritě, zvláště pokud je to založeno na konkrétních negativních osobních zkušenostech nebo medializovaných společensky nežádoucích projevech.

Bakalářská práce vychází z osobních poznatků účastníků projektu Asistent prevence kriminality (spolu se studiem odborné literatury, hledáním metod a forem oslovení, získání a působení na tuto cílovou skupinu) a potvrzuje „proefekt“ fungující bez výjimky na každého: „nepoučeného“ občana, zastávajícího spíše názor většiny (Romové představují celospolečenský problém a jen jednotlivci jsou schopni a ochotni se přizpůsobit zvyklostem majority) a tak se z osob zapojených v projektu stávají plnohodnotní profesionálové pomáhající profese s jiným úhlem pohledu na tuto problematiku.

Spolu s historickým kontextem, odkazy na konkrétní příklady z nedávné minulosti a především uváděním stávajících poznatků z uplatňování jednotlivých metod a forem výchovně vzdělávacího působení jsou v této práci definovány i základní pojmy týkající se této oblasti, principy právního řádu a legislativa vztahující se k problematice menšin, specifika romské populace žijící v sociálně vyloučených lokalitách a jsou hledány odpovědi na otázky, které jsou nejčastěji kladeny v souvislosti s dalším vývojem nejen v naší společnosti.

2. ZÁKLADNÍ POJMY

ASIMILACE

Ztráta kulturní, jazykové specifiky příslušníků minority rozplynutím a převzetím vzorců majority.

DISKRIMINACE

Porušení zásad rovného zacházení (např. z důvodu etnického, rasového apod.) ve vztahu k jednotlivci, nebo skupině osob, projevující se snížením důstojnosti, či vytvořením odmítavého, ponižujícího, a dalšího prostředí.

Přímá nebo nepřímá diskriminace (odlišné, právem zakázané zacházení s lidmi ve vymezených, srovnatelných situacích na základě různé rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení a světového názoru) se tedy obecně může rozlišovat podle pěti diskriminačních důvodů: rasy nebo etnicity, náboženství či víry, tělesného postižení, sexuální orientace a věku.

Positivní diskriminace: snaha o zvýhodnění určitých domněle či skutečně znevýhodněných skupin obyvatelstva, vzbuzující odpor majority doplněnou tvrzeními, že se situace mění v „diskriminaci“ majoritní společnosti.

ETNIKUM

Dříve historicky vzniklá skupina mající společný historický původ, rasový typ, jazyk, materiální a duchovní kulturu, mentalitu a tradice; obývající společné území.

V současnosti zvláště vzhledem k migraci, míšení různých etnik mezi sebou a stále častějším partnerským vztahům např. obyvatel majority a minority je tímto pojmem označována skupina osob sdílející společnou kulturu. Několik etnik tak tvoří národ (společenství lidí hlásících se ke stejné národnosti).

INTEGRACE

Soužití jednotlivců dvou či více skupin s odlišnými sociokulturními vzorci, pravidly chování či stupnicemi hodnot, které umožňuje zúčastněným ponechání si jejich jinakosti při zachování rovnoprávného postavení.

KULTURA

V užším slova smyslu soubor (v mnoha případech i neuvědomělých) norem a vzorců chování, které jsou sdíleny v dané společnosti.

NÁROD

Historicky např. „společná krev“ řeč, kultura, příslušnost k jednomu státnímu útvaru, narozením v dané lokalitě, nebo státoobčansky (příslušníkem národa je státní občan bez ohledu na původ). V právním řádu ČR je dáno čistě subjektivistické pojetí – každý má právo být považován za člena etnické či národnostní skupiny, kterou si vybere.

NÁRODNOST

Označení příslušnosti k etnickému, nikoli politickému národu. Informace o národnosti a rasovém původu je považována za citlivý údaj a není ani uváděna v základních dokladech.

PRÁVA NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN

Zákonem č. 273/2001 Sb. Je definována národnostní menšina jako společenství občanů ČR žijících na území současné ČR, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi; tvoří početní menšinu obyvatelstva a projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury; vyjádření a ochrany zájmů svého společenství, které se historicky vytvořilo.

Příslušníkem je občan ČR, hlásící se k jiné, než české společnosti, mající práva jako i příslušníci většiny. Očekává se, že občanská multikulturní společnost je schopna zajistit rovnost příležitostí ve všech společenských sférách (např. pro bulharskou, maďarskou, německou, polskou, nejpočetnější romskou, dále ruskou, řeckou, slovenskou, ukrajinskou a jinou menšinu).

SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

Sociální vyloučení je obecně širokou veřejností vnímáno v převážné většině jako jev týkající se osob romského původu, žijících v místech, chudinských čtvrtích která nejsou způsobilá ke standardnímu bydlení. Jednotlivci a celé rodiny se adaptovali, resp. naučili se v těchto podmínkách žít a to ve větší míře, než se na první pohled může zdát.

V souvislosti s romskou populací v ČR se v posledních několika letech začalo požívat termínu sociální vyloučení. Sociální vyloučení je proces, kterým jsou jednotlivci i celé skupiny osob zbavováni přístupu ke zdrojům, které jsou nezbytné pro zapojení se do sociálních, ekonomických a politických aktivit společnosti jako celku. Jsou odříznuti od institucí a služeb, sociálních sítí a vzdělávacích příležitostí, které svým občanům nabízí stát.

Jedná se tedy o jednotlivce, rodiny, skupiny osob žijících např. v jednom domě, v jedné ulici, městské čtvrti (zpravidla na okraji, nebo mimo město, častokrát oddělená terénní překážkou, lesem, průmyslovou zónou), které neplatí řádně nájem, elektřinu, vodu (častokrát z důvodu dlouhodobé nezaměstnanosti) a v jejichž bezprostředním okolí je koncentrace odpadků a velkoobjemového odpadu.

Pro tuto skupinu osob je průvodním jevem lichva, kuplířství, prostituce, různé druhy závislostí a domácí násilí včetně způsobu života pohybujícím se na hranici zákona

2. HISTORIE EXISTENCE ROMSKÉ MENŠINY

2.1. Evoluční původ Romů

„ Žijeme ve společnosti, která po staletí užívá výhod vlastního území, společného jazyka s jednotnou soustavou pojmů, všemi uznávaný systém hodnot, sdílenou kulturu. I tak se často nedokážeme dohodnout, nerozumíme si.

Přesto, když se setkáme s lidmi jiného jazyka, osobité kultury, odlišné soustavy pojmů a jiných hodnot, očekáváme, že nám budou rozumět a že budeme rozumět my jim. Když tomu tak není, považujeme to za jejich neochotu a zlou vůli.“¹

Toto se týká i Romů. Romové se od nás liší svým vzhledem, jazykem, zvyky, kulturou, způsoby obživy, ale i historií. Mají za sebou staletí pronásledování, vyvražďování a segregace od společnosti. Nelze se tedy divit, že jsou jiní.

„Dějiny Romů jsou z větší části rekonstrukcí. Romové své dějiny nezapisovali, také hmotných památek se zachovalo minimum, a to nejdéle z posledních dvou století.

Zprávy o Romech v kronikách, letopisech a archivech ostatních národů jsou zlomkovité. V historii Romů nenajdeme slavné panovníky, bitvy, data o zakládání států a univerzit apod. O Romech se však často mluví v různých nařízeních, ediktech a zákonech evropských států a to, co zde najdeme, je z dnešního pohledu spíše ostudné. Poznání této historie nám ale může pomoci k jejich pochopení a porozumění.“²

¹ SEKYT, V. *Odlíšnosti mentality Romů a původ těchto odlišností* In : ŠIŠKOVÁ, T ed. *Výchova k toleranci a proti rasismu, Praha, Portál, 1998, s. 69,* ISBN 80 -7178-285-8

² tamtéž, s. 69

„Pravlastí všech Romů je Indie – „Báro than“ /Velká země/. Romové prý pocházejí z Indické kasty *Nedotknutelných*. Genetická studie z roku 2012 potvrdila předchozí indicie, že z příslušníků kasty *Nedotknutelných* ze severozápadní Indie pocházejí evropští a severoafričtí Romové. Podle této studie měli opustit Indii před přibližně 1000 lety, pravděpodobně jako uprchlíci před pronikajícím islámem. *Nedotknutelní*, v sanskrtu *dalita*, jsou nejnižší a opovrhovaná kasta v indickém kastovním systému. Odhaduje se, že k nim náleží přes 160 miliónů Indů, mimo jiné většina indických muslimů. Podle hinduistických pravidel a tradic se lidé jako *nedotknutelní* rodí, což je trestem za hříchy spáchané v minulých životech. Původ kasty lze vysledovat ve dva tisíce let starém Manuově zákoníku jež vytvořili brahmánští kněží. Ten určuje správný způsob chování pro bráhmany – stanovuje, že by nikdy neměli přijít do styku s *Nedotknutelnými*, dále s mrtvým tělem a dalšími nečistými předměty jako je krev i ostatní tělní tekutiny, výkaly a.j. Všechny práce vyžadující kontakt s nimi jsou proto v Indii vykonávány *Nedotknutelnými*. K jejich specifickým povoláním patří například zpopelňování mrtvých, vydělávání kůží, porodní asistence, čištění stok i další fyzicky náročné práce.

Nedotknutelní jsou v souvislosti se svým podřadným postavením také široce diskriminováni – ostatní se jim vyhýbají, urážejí je, zakazují jim vstup do chrámů určeného pro ně. Výjimkou nejsou znásilnění, bití ani odpírání právního statutu, například nároku na pozemky přidělené státem.“³

³ [http: www.Wikipedia.com](http://www.Wikipedia.com) [cit. 2013-2-15]
Dostupné z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Nedotknuteln%C3%AD>

2.2. Odchod romských předků z Indie

„Odchod Romů z jejich původní vlasti - severozápadní a střední Indie - nemohl jistě proběhnout najednou, ale uskutečňoval se v několika migračních vlnách v průběhu dlouhých časových období. Jedna vlna šla přes Blízký Východ do střední a východní Evropy, druhý proud pronikal přes Egypt a Severní Afriku do Španělska.

Při příchodu do Evropy se tehdejší Romové zastavili na delší čas i v Řecku, kde o nich tehdejší zprávy mluví jako o potulných kotlářích, kejklířích a hudebnících.

Z 9.století jsou doklady o Romech z Konstantinopolu /dnes tureckého Istanbulu/.Ve zprávách ze svaté hory Athos se píše o „Atsiganech“ , označování jako „Athinganoi“ /Acinganoi/.Z tohoto pojmenování vznikl pravděpodobně název daný Romům ostatním obyvatelstvem – Cikán, Cygan, Zingari, Zigeuner. Na území střední Evropy přišli Romové doloženě až ve 13. Století. Na naše území až ve století 14“. ⁴

2.3. Příchod Romů do Evropy

Romové, s nimiž se setkáváme na počátku 15. století ve střední a západní Evropě, byli obyvatelstvem přijímáni celkem příznivě. Šířila se o nich pověst, že jsou křesťanskými poutníky vyhnanými z Egypta. Někde je jako poutníky přijímali, jinde nechávali procházet a ještě jinde je dávali střežit. Zajištění ochrannými listy císaře Zikmunda a papeže Martina V. putovali Evropou bez snahy se usadit a začlenit mezi místní obyvatelstvo. Živili se hadačstvím, vymáháním almužen a příležitostnými krádežemi.⁵

⁴DAVIDOVÁ, E. *Romano drom - Cesty domů 1945 – 1990*, Vydavatelství Univerzity Palackého Olomouc,2004,s.16, ISBN :80-244-0524-5

⁵ GJURIČOVÁ,J. *Na okraji – Romové jako objekt státní politiky, MVČR, Praha 1999,s.6*, ISBN 80-85821-70-2

„Neštěstím Romů byl i jejich zjev - snědá pleť, východní původ a zřejmě i jistá spolupráce s Turky vedly k všeobecně rozšířenému názoru, že Romové jsou tureckými špehy. Všechny tyto okolnosti se staly východiskem k několik století trvající perzekuci.

Např. Po roce 1557 byla v Německu prakticky povolena jakákoliv soukromá iniciativa při potírání „tureckých špehů“, to znamená, že dopadený Rom mohl být kýmkoli beztrestně zabit.“

2.4. Historie existence Romů v Českých zemích

„ Poněkud mírnější poměry panovaly v českých zemích, přestože i zde se projevovaly výrazné protiromské postoje. Např. v letech 1538 a znovu v letech 1549 a 1550 nařídili moravští stavové vypovězení Cikánů přicházejících z Uher.

Koncem 16. a v průběhu 17. století se pronásledování zmírnilo. Romové žili v Čechách jako téměř svobodní kočovníci. Živili se žebrotou, hadačstvím, kejklářstvím a v lepším případě kotlářstvím, koňským handlováním apod. Až v posledních letech 17. století, kdy zvláště nebezpečně hrozila turecká expanze (v roce 1683 obléhali Turci i Vídeň), přišla ještě krutější vlna proticikánských opatření, jejichž cílem bylo vyhlazení potulných Romů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Např. 21. srpna 1689 vyhlásili čeští místodržící, že všichni Romové, kteří do tří dnů neopustí zemi, mají být bez milosti oběšeni. Romy se však vyhnat nepodařilo.“⁷

⁷ GJURIČOVÁ, J. *Na okraji – Romové jako objekt státní politiky*, MVČR, Praha 1999, s.7, ISBN 80-85821-70-2

„ Další legální hon na Romy odstartoval dekret císaře Leopolda I. ze dne 11. července 1697. Romové byli postaveni mimo zákon, všichni muži mohli být kýmkoliv zavražděni, ženám měly být uřezány nosy a uši a poté násilím vyhnány za hranice. Tato příšerná honba trvala několik desetiletí, i když ne vždy se stejnou intenzitou.

Mandát císaře Karla VI. z 20. května 1721 přinesl další zostření - měly být věšeny i ženy, přistižené děti měly být odevzdány ke křesťanské výchově do špitálů.

Tato krutá perzekuce byla potvrzena v roce 1749 císařským reskriptem Marie Terezie (cikáni mají být vyhoštěni ze země, vrátí-li se, mají být zmrskáni a vypovězeni, při novém návratu pak potrestáni smrtí). Později však císařovna zmírňuje své starší rozhodnutí a z trestů postihujících cikány za potulku vypouští trest smrti. Likvidační snahy se ve všech částech Rakouska postupně přechýlily v pokusy o řízenou asimilaci Romů.

Rozhodujícími normami nové politiky státu vůči Romům v českých zemích byly císařské výnosy Josefa II. Na základě dekretu z roku 1782 měli být cikáni trestáni za přestupování hranic; když se však již v zemi objevili, neměli být napříště vypovídáni, ale mohli se tu pohybovat i trvale zůstat. Dvorní výnos z roku 1784 pak přikazoval, aby v českých zemích, na Moravě a ve Slezsku byli potulní cikáni usídlení na půdě tzv. náboženského fondu zrušených klášterů.

Důležitějším než josefinský pokus o usazení Romů se staly spontánní pokusy jednotlivých romských rodin o usazení se v jednotlivých obcích. Romové byli v průběhu 19. století trestáni především pro porušování nařízení týkající se tuláctví a potulky. Základním problémem se pro Romy stávala otázka domovské příslušnosti. Snahy o spontánní usazování se datují v jednotlivých místech jihovýchodní Moravy od poloviny 19. století i přes odpor místních obyvatel a pogromy na tyto pro obce nežádoucí usedlíky.“⁸

⁸ GJURIČOVÁ, J. *Na okraji – Romové jako objekt státní politiky*, MVČR, Praha 1999, s. 8
ISBN 80-85821-70-2

2.5. Situace Romů za Protektorátu Čechy a Morava

„V tehdejší Československu žilo před rokem 1938 asi 70 - 100 000 Romů. Drtivá většina z nich byla usazena na Slovensku. Oficiální statistiky udávaly nižší počty Romů s domovskou příslušností na území tehdejšího Československa. Podle sčítání provedeného v letech 1922 - 24 bylo na území Československa celkem 56 266 Romů, z toho v Čechách 579 osob a na Moravě a ve Slezsku 2 139 osob. Slovenští Romové tak tvořili největší skupinu Romů.

Druhou skupinou byla skupina českých a moravských Romů. Ti se mezi sebou odlišovali především způsobem života. Zatímco moravští Romové žili polousazeně nebo usazeně koncentrováni v romských osadách na jihovýchodě Moravy (Oslavany u Brna, Svatobořice, Bohosoudov u Jihlavy, Strážnice atd.), tak čeští Romové téměř bez výhrady kočovali a byli také početně slabší skupinou. Jednotlivé skupiny Romů byly doplněny maďarskými Romy žijícími na jihu Slovenska a Sinty (němečtí Romové), kteří se zdržovali v německy mluvícím prostředí v severních Čechách popř. v dalších místech obývaných německy mluvícím obyvatelstvem.“⁹

„Po okupaci českého pohraničí začala být na území, přiřazeném k Německu, okamžitě aplikována říšskoněmecká nařízení. Na základě říšskoněmeckého výnosu z 8. 12. 1938 o potírání cikánského zlořádu, byl v listopadu 1939 proveden soupis „Cikánů, cikánských míšenců a osob žijících po cikánském způsobu“. Většina Romů žijících v tzv. Sudetech byla později, podobně jako Romové z protektorátu uvězněna v koncentračních táborech (především Auschwitz II.-Birkenau).“¹⁰

⁹ GJURIČOVÁ, J. *Na okraji – Romové jako objekt státní politiky*, MVČR, Praha 1999, s.8 ISBN 80-85821-70-2

¹⁰ FRIŠTENSÁ, H., LÁZNIČKOVÁ, I., SULITKA, A. *Neznámý holocaust*, Vydal TRILABIT, Praha 1995, s.28

„Situace romského etnika během druhé světové války nabyla nejtragičtějších rozměrů v celé jeho historii. Během několika let byli vyvražděni prakticky všichni Romové doposud žijící na území Čech a Moravy a sociálně, ekonomicky a lidsky zdecimováni Romové slovenští. První předzvěsti budoucích událostí a zároveň počátkem genocidy Romů na území tzv. Protektorátu Čechy a Morava bylo nucené usazení romského obyvatelstva k 31. lednu 1940 a vyčlenění některých Romů mezi tzv. asociální osoby a jejich soustředění do kárných pracovních táborů. Tábory byly zřízeny v Letech u Písku a v Hodoníně u Kunštátu a otevřeny 10. srpna 1940.

V letech 1942-1945 bylo z Čech a Moravy deportováno do koncentračních táborů více než 5 500 Romů. V protektorátních táborech jich zemřelo 583 a v koncentračním táboře v Osvětimi a v dalších koncentračních táborech asi 4 500. Z původní romské populace přežilo asi 500 osob. Romská otázka byla v českých zemích „vyřešena“. Epidemie tyfu a hlad usmrtily stovky českých a moravských Romů ještě na protektorátním území. V cikánském táboře v Osvětimi pak byla převážná většina Romů z celé Evropy, počítaje v to i Romy z Protektorátu Čechy a Morava a Sudet, postupně vyvražděna.

Válka změnila subetnické složení romského etnika v Československu, zejména v českých zemích, kde téměř vymazala celou jednu větev - české a moravské Romy. Slovenským Romům, nyní vlastně jediné části romského etnika v Československu, přinesla rozvrat vnitřní struktury a prohloubení sociální a kulturní zaostalosti.“¹¹

¹¹ GJURIČOVÁ, J. *Na okraji – Romové jako objekt státní politiky*, MVČR, Praha 1999,s.14 ISBN 80-85821-70-2

2.6. Poválečná situace Romů v Československu

„ Zatímco v českých zemích přestal s koncem války problém Romů prakticky existovat, žilo na Slovensku asi 100 tisíc zdecimovaných usedlých slovenských a maďarských Romů, většinou v primitivních podmínkách romských osad, vzdálených i několik kilometrů od slovenských vesnic. V osadách panovala hrozná bída, negramotnost a nezaměstnanost. Několik tisíc olašských Romů - Vlachů, Lovarů (koňských handlířů), Kalderarů (kotlářů) i jiných se brzy vrátilo ke kočovnému způsobu života.

Politické změny, ke kterým v roce 1948 došlo, se svým způsobem odrazily i v přístupu k řešení problematiky romského obyvatelstva. Nadšení, odvaha a rozmach, globální a třídní přístup se odrazily i ve formulaci velkorysého záměru: odstranění všech (včetně diskriminačních) překážek bránících všestrannému vyrovnání romského s ostatním obyvatelstvem. Za jeho plnění nesly odpovědnost orgány státní správy a deklarativně i všechny společenské organizace (např. ČSČK, Svaz žen, Svaz mládeže atp.).

Počátek 50. let tak lze charakterizovat jako období poznamenané hledáním cest ke společnému soužití - k reálnému zrovnoprávnění a k toleranci na straně jedné a ke kulturnímu a sociálnímu povznesení na straně druhé. Existence Cikánů v Československu přestala být zužována na problémy spojené s těmi potulnými a rozšířila se o širokou problematiku sociální a kulturní retardace v původních sídlech i v nových domovech a o převýchovu ostatního obyvatelstva ke změně postoju k romskému etniku. Tyto aktivity vyvrcholily v roce 1950 zrušením zákona č. 117/1927 Sb., o potulných Cikánech.

Nadšená aktivita funkcionářů však byla do značné míry paralyzována nedostatkem odbornosti a materiálních prostředků. Finanční problémy reorganizace státní správy a bouřlivé děje na politické scéně podstatně ovlivnily i vytrvalost výkonných složek státní správy a ve svých důsledcích i konečný výsledek této kampaně. Z veškerých původně zamýšlených představ převládla v následujících letech kulturně osvětová práce, organizování školení a kurzů. S minimálními výsledky.“¹²

¹² GJURIČOVÁ, J. *Na okraji – Romové jako objekt státní politiky*, MVČR, Praha 1999, s. 16
ISBN 80-85821-70-2

3. VZDĚLÁVÁNÍ ROMSKÉ MENŠINY V ČR

3.1. Problém vzdělanosti Romů – historický pohled

Chceme - li pochopit současné problémy se Romů se vzděláváním a s celkovou úrovní vzdělanosti romské populace v Českých zemích, musíme se vrátit hluboko do minulosti, navíc v širších souvislostech. Rozvoj všeobecného vzdělání, spojený s postupným zaváděním a rozšiřováním povinné školní docházky, je i pro příslušníky většiny evropských zemí historicky poměrně nedávnou záležitostí.

„Tzv. „ vysokou “ /písemnou/ kulturu ve středověku a ranném novověku po staletí rozvíjely téměř výhradně duchovní složky stavovské struktury evropské společnosti. Teprve díky vlivu humanismu se v průběhu 16. Století studium / včetně univerzitního vzdělávání/ postupně stávalo potřebou dalších stavovských skupin, zejména šlechty, později i části měšťanstva.

Naprostá většina obyvatel mohla dosáhnout nanejvýš částečné znalosti čtení / i to bylo ale omezeno převážně na Bibli, případně další náboženské knihy/ resp. základy psaní a počítání. I tak se ale přístup ke vzdělání omezoval na výhradně mužskou část obyvatel – ženy měly cestu k vyššímu vzdělání do značné míry uzavřenou.¹³

Jako každá etnicky rozlišitelná komunita, která byla z historických a sociálních důvodů vytlačena na okraj společnosti, i Romové zauímají apriorně negativní, obrannou pozici vůči většinové společnosti a uzavírají se do vlastní komunity. Předsudky a negativní zkušenost na straně většiny i romské menšiny jsou zdrojem vzájemné nedůvěry, která se mnohdy projevuje skrytým i otevřeným nepřátelstvím.

Vzájemná nedůvěra poznamenává sociální komunikaci mezi jedinci obou skupin od útlého věku a bohužel ani škola není pro většinu romských dětí místem, které by považovaly za přátelské. Tento fakt je příčinou dalších problémů, které znesnadňují Romům zauímat rovnocenné postavení ve společnosti. K tomu mj. přispívá i nízká kvalifikační úroveň a vysoká míra nezaměstnanosti, které stvrzují jejich pozici na okraji společnosti.

¹³ NOSKOVÁ, H., BEDNÁŘÍK, P. *Národnostní menšiny, multikulturalita a vzdělávání*, Vydal Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Praha 2010, s.164, ISBN 978-80-7285-129-4

3.2. Problémy romského dítěte před a při vstupu do školy

„Většina romských dětí nenavštěvuje mateřské školy či jiná předškolní zařízení a do školy přichází pouze se zkušenostmi ze života v rodině. Při vstupu do školy se tedy nejednou v šesti letech setkává s neznámým, cizím, někdy až nepřátelským prostředím, kterému musí čelit samo, bez pomoci rodiny (a komunity), na níž je do té doby závislé. Škola mu ve většině případů nepomůže. Neseťká se tu s ničím známým – nejsou romští učitelé (s výjimkou těch škol, kde se postupně, ale zatím v zanedbatelném množství začínají objevovat romští asistenti), pomůcky a učebnice jsou obsahově i výtvarně přizpůsobeny chápání a vkusu českých dětí.

Tradiční rodinná romská výchova nedává dítěti takový základ, který učitel u průměrného žáka první třídy předpokládá, a tak od počátku školní práce vzniká nedorozumění, které se může rychle odrazit ve školní neúspěšnosti dítěte. Slabý školní prospěch mnoha romských dětí lze zčásti vysvětlit nejen nedostatečnými schopnostmi, nýbrž přímo odporem k tomu typu vzdělávání, jež předává naše škola a jež je v romské komunitě málo ceněno. Často vzhledem k tomu, že většina romské komunity patří k nejnižší sociální vrstvě, která cení jiné znalosti, dovednosti a postoje než střední a vyšší vrstva, jimž je naše škola přizpůsobena.“¹⁴

¹⁴ Informace pro učitele. Vzdělávání Romů v ČR s. 200 Projekt Varianty, Člověk v tísni, společnost při ČT, o.p.s. 2002. [cit. 2013-09-01]

Dostupné z <http://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/pgps/ikvz/podkapitoly/b02romove/18.pdf>

Jako hlavní problémy, se kterými se dítě začne brzy po příchodu do školy potýkat, lze označit:

Problematické domácí prostředí - prostředí, v němž má dítě absolvovat přípravu do školy. Pro většinu dětí je to prostředí neinspirativní, deprimující a nemotivující. Mnohé děti nemají na učení klid ani svoje vlastní pracovní místo, vybavené pouzdro, potřebné pomůcky. V rodině často chybí schopnost nebo ochota pomáhat dítěti se zvládnutím školní látky. Rodiče často probírané látce nerozumí, nepodpoří tedy dítě v domácím úkolu a dítě úkol často odbude, protože když to neumí rodiče a nepomohou mu, tak proč by se snažilo.¹⁵

K dalším závažným problémům patří časté absence – omluvené neomluvené. Mnohdy nejde dítě do školy jen proto, že se mu nechce. Někdy se stane, že jej matka nepošle do školy jen proto, že nemá dost peněz na „pořádnou“ svačinu, školní pomůcky apod. nebo se jí prostě nechce vstát a vypravit dítě do školy.

Problémem je i špatná znalost vyučujícího jazyka a chudá zásoba slovních výrazů (abstrakty).

„V rámci asimilace se Romové měli co nejdříve odnaučit používat svůj vlastní jazyk – romštinu. Ve školách se nesměla používat ani jako pomocný jazyk, ačkoliv mnoho dětí přicházelo do školy s minimální znalostí češtiny a umožnění využit jejich jazyk by pouze přispělo ke snadnější adaptaci na školu. Dále nezvyk na pevný denní režim, přísný řád a aktivity vyžadující dlouhodobé soustředění. Odlišné vnímání času - Romové říkají: „Čas poroučí jen gadžům“. Mnohé děti se do 12 – 13 let vůbec neorientují podle hodin. Proto častěji přicházejí do školy pozdě, zejména na odpolední vyučování. Navíc každá pravidelnost je jejich životnímu stylu cizí a vnímá se jako velmi nepříjemná.

Nejrizikovějšími problémy romských dětí jsou - neschopnost se samostatně rozhodovat a zodpovídat sám za sebe, nerozvinutá jemná motorika, neznalost kreslení a psaní, neznalost pojmů, které nejsou potřeba v praktickém životě a které děti získávají z knih a encyklopedií, jazyková bariéra i u dětí, které již nemluví romsky, ale stále užívají etnolekt češtiny.“¹⁶

¹⁵ Informace pro učitele. Vzdělávání Romů v ČR s. 200 Projekt Varianty, Člověk v tísni, společnost při ČT, o.p.s. 2002. [cit. 2013-09-01]

Dostupné z <http://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/pgps/ikvz/podkapitoly/b02romove/18.pdf>

¹⁶ s. 200 tamtéž

3.3. Úroveň vzdělání romské populace

„ Je-li dodnes dle posledního sčítání lidu přes 80% Romů pouze absolventů základních (a speciálních) škol, pak například představa vysokoškolského vzdělání jejich dětí je pro většinu těchto rodičů nad rámec možné představivosti. Střední školu navštěvuje jen něco málo přes 2% romské mládeže. Častým důvodem je nejen nezáměr o vzdělání, ale i fakt, že dítě, které projde speciální školou, není dostatečně připraveno na přijímací zkoušky na SŠ ani případně další studium. Penzum znalosti žáka 9. třídy speciální školy neodpovídá často ani znalostem žáka 7. třídy základní školy.“¹⁷

I když je snaha vytvářet programy na podporu Romů, kteří studují na středních a vysokých školách, není dopad těchto podpůrných opatření příliš velký.

„ Zlomovým momentem v otázce vzdělávání Romů u nás bylo přijetí Usnesení vlády ČR č. 686 z 29. 10. 1997, které do jisté míry reflektovalo tvz. „Bratinkovu“ zprávu o stavu romské komunity v ČR z roku 1997.

Na základě tohoto usnesení bylo možné, kromě jiného, např. zaměstnávat na školách romské pedagogické asistenty.

V průběhu devadesátých let umožnilo MŠMT ČR formou metodických pokynů, ale i změnami v zákonech školám zahájit několik významných „vyrovnávacích“ akcí pro lepší adaptaci romských dětí v základní škole.“¹⁸

¹⁷ Informace pro učitele. Vzdělávání Romů v ČR s. 202 Projekt Varianty, Člověk v tísni, společnost při ČT, o.p.s. 2002. [cit. 2013-09-01]

Dostupné z <http://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/pgps/ikvz/podkapitoly/b02romove/18.pdf>

¹⁸ s. 204 tamtéž

„ Na základě současné legislativy může základní škola:

- otevřít přípravnou třídu pro děti ze „sociokulturně“ znevýhodňujícího prostředí, její součástí může být i mateřská škola
- může zaměstnat asistenta učitele (romského pedagogického asistenta)
- může pracovat podle vlastního rámcového vzdělávacího programu upraveného pro potřeby romských dětí
- může přijmout dítě ze zvláštní školy (za určitých podmínek)

Již několik let běží na některých školách vládní program podpory romských středoškolských studentů.

Ke všem těmto výrazným posunům, které můžeme nazvat „otevírání školy romským dětem“, nemalou měrou přispěly aktivity některých nestátních organizací cílené do škol, např. projekt OSF „Začít spolu“, „Step by step“ a další.

Přípravné ročníky při základních či zvláštních školách se začaly zřizovat od školního roku 1993 / 94. Přípravné ročníky jsou určeny dětem pocházejícím z málo podnětného či nepodnětného prostředí (dle představy majoritní společnosti). Během jednoho školního roku mají za úkol odstranit u dětí různé handicap a připravit je na vstup do první třídy.

Ve školním roce 2000 / 2001 byly přípravné třídy zřízeny v 63 základních školách, 40 zvláštních školách a 7 mateřských školách. Jejich počet by se měl dle záměrů MŠMT stále zvětšovat.“ Ve školním roce 2000 / 2001 působilo na základních a zvláštních školách 230 romských pedagogických asistentů.¹⁹

¹⁹ Informace pro učitele. Vzdělávání Romů v ČR s. 204 Projekt Varianty, Člověk v tísni, společnost při ČT, o.p.s. 2002. [cit. 2013-09-01]

Dostupné z <http://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/pgps/ikvz/podkapitoly/b02romove/18.pdf>

4. TRADIČNÍ ROMSKÁ POVOLÁNÍ A ZAMĚSTNANOST ROMSKÉ MENŠINY V ČR

„ V neromské společnosti panoval a stále u mnoha lidí panuje názor, že Romové se převážně vždy živilí příživnickými způsoby obživy – že žebrali, kradli slepice a potraviny, vykládali z karet a z ruky a různě podváděli. Je pravda, že tyto formy obživy mnozí provozovali ještě dlouho po válce. Některé z těchto obživných způsobů používaly, někdy i děti, ovšem jako přídatné formy obživy- při řemeslné a jiné práci svých mužů, kdy jejich výdělky nestačily na krytí základních výdajů, zejména stravování celé rodiny. Pouze v určitých rodinách olašských Romů byly tyto způsoby obživy v dřívějších obdobích hlavním zdrojem potravy, jídla nebo šatstva.pro většinu Romů to však neplatí.“²⁰

„ Romové patřili do kast, které vykonávaly profese typu: kováři, kotláři, zpracovatelé kůží, ošetřovatelé koní, koňští handlíři, muzikanti, cvičitelé hadů a medvědů, hrnčíři, košíkáři, metaři, pradleny, věštitelky budoucnosti, cihláři, korytáři aj. Obecně platí, že všechny tyto profese mohly být prováděny jen příležitostně, poptávka po těchto službách byla nerovnoměrná a trvala do té doby, než byl trh nasycen.

V 17. století začala města usazovat Romy za protislужby městu či vesnici (ostření halaparten pro strážce, očista města, jako rasy či hrobníky), později dostali svolení vykonávat své profese. Nejvýznamnějším řemeslem slovenských Romů bylo kovářství. Pracovali archaickým způsobem, který si přinesli z Indie. Při práci seděli na zemi a jako surovinu používali starý materiál (použité železo), které bylo možno sehnat zadarmo. Koncem minulého století byla na Slovensku největší koncentrace kovářů snad v celé Evropě. Vyráběli zejména hřebíky, řetězy, doplňky vozů, motyky, různá kování. Podkovy vyráběli málo. Dnes se věnuje kovářství pouze několik Romů, zaměřují se především na výrobu uměleckých předmětů - kování, svícny, mříže ap.²¹

²⁰ DAVIDOVÁ, E. *Romano drom - Cesty domů 1945 – 1990*, Vydavatelství Univerzity Palackého Olomouc,2004,s.55, ISBN :80-244-0524-5

²¹ Zdroj <http://romove.radio.cz/cz/clanek/18019> [cit.2013-20-01]

„ Další formou jejich obživy byla odměna (naturální) za zemědělskou výpomoc na polích vesnických sedláků i drobných hospodářů. Jednalo se o příležitostné polní práce např. při sběru brambor, řepy, pletí nebo roztloukání kamenů při stavbě cest pro vesnici. Tato vzájemná spolupráce Romů s neromskými obyvateli byla stvrzována mnohdy kmotrovstvím. Nástup kolektivizace a zakládání JZD učinil této spolupráci konec a Romové, o které už nebyl zájem, se začali oddalovat světu "bílých".

K dalším romským profesím provozovaným v Čechách i na Slovensku patřila výroba metel, košíků, ošatek, rohoží, stahování a čištění kůží, broušení nožů, výroba nepálených cihel z hlíny, vody a plev, výroba dřevěného uhlí. Ženy chodily sedlákům vymazávat pece (díky jejich malému vzrůstu se do pecí vešly), na jednoduchých stavech pletly jednoduché tkanice, s dětmi sbíraly jahody, borůvky, šípky a jiné plody. Své výrobky a nasbírané plodiny chodily nabízet po vesnicích sedlákům. Vyměňovaly je většinou za potraviny nebo ošacení.

Dalším významným, i když mnohdy jen doplňkovým způsobem obživy slovenských a maďarských Romů byla hudba. V romské kapele hráli jen muži, většinou z jedné rodiny (otec - většinou i primáš, jeho bratři, synové, zeťové, švagrové) a byla nejméně čtyřčlenná. Základní nástrojové obsazení bylo první a druhé housle, viola, basa nebo cimbál, případně klarinet. Hráli pro neromské obyvatelstvo na svatbách, zábavách, křtinách, hostinách a pohřbech a za toto hraní dostávali peníze. Pro gádže hráli místní repertoár a tak se vlastně stali nositeli slovenské lidové hudby. Mezi svými hráli romské pomalé písně o těžkém životě, lásce, smutku, utrpení. Jak říká staré romské přísloví Gadžeske bašavav andro kan, Romeske andro jilo tedy Neromům hraji pro poslech do ucha, svým (Romům) hraji pro srdce. Olašští Romové se naproti tomu tradičně živilo koňským handlířstvím, ženy čištěním peří a věštěním budoucnosti z karet a ruky. Dnes se někteří zabývají nejrůznějšími druhy překupnictví, ale také krádežemi a podvody. “²²

V druhé polovině 20. století díky společenským změnám, rozvoji průmyslu a kolektivizaci zemědělství přestala být řemesla Romů potřebná. Tato potřeba nebyla nahrazena jinou společenskou poptávkou. Dnes Romové, pokud pracují, tak většinou v nekvalifikovaných dělnických profesích ve stavebnictví, při těžbě dřeva, na železnici, při různých výkopových pracích a při očištění měst apod.

²² Zdroj : <http://romove.radio.cz/cz/clanek/18019> [cit.2013-20-01]

4.1. Charakteristika problémů Romů na českém pracovním trhu

„Postavení Romů na českém pracovním trhu se po roce 1989 podstatně změnilo. Na jedné straně došlo k oficiálnímu uznání Romů jako etnické menšiny. Byla jim přiznána občanská a politická práva jako jsou právo na rozvoj vlastní kultury, právo na formulaci vlastních politických zájmů, právo na vlastní politickou reprezentaci. Byla jim poskytnuta větší možnost rozhodovat o vlastních životních drahách, včetně pracovní kariéry a ekonomické činnosti. Na druhé straně v tomto období dochází v podmínkách nastupující tržní ekonomiky k procesům, které pro značnou část romského společenství u nás významně zmenšují reálné životní šance na "dobrý život". Tento vývoj ještě zvýraznil společenské znevýhodnění či sociální vyloučení. Hlavní charakteristikou tohoto sociálního postavení Romů je marginální pozice na trhu práce po roce 1990, která je - vedle působení společenských předsudků a diskriminace - hlavním zdrojem jejich chudoby a nízké společenské pozice.

Charakteristickým rysem nezaměstnanosti Romů v ČR je její dlouhodobost. Do kategorie nezaměstnaných déle než jeden rok patří asi 75 procent nezaměstnaných Romů. Vysoké procento Romů bez zaměstnání je v této situaci déle než 4 roky. Když k tomu vezmeme v úvahu, že přibližně 45 procent nezaměstnaných Romů zažívalo na své pracovní dráze opakovanou nezaměstnanost, můžeme konstatovat, že pro většinu Romů v produktivním věku je nezaměstnanost rozsáhlý sociální problém, při němž se ztrácí zbytky pracovní kvalifikace, roztáčí se depriváční cyklus a upevňuje se kultura chudoby se všemi negativními důsledky pro individuální životní dráhy dlouhodobě nezaměstnaných.“

Bohužel přibývá i rodin, u nichž se vyskytuje několikagenerační nezaměstnanost.

²³ Zdroj: Analýza potřeb integrace Romů na českém trhu práce Jiří Winkler [cit.2013-12-01]

Dostupné z <http://www.mopo-cz.eu/stranky/analyza-potreb-integrace-romu-na-ceskem-trhu-prace>

4.2. Koncentrace dlouhodobě nezaměstnaných Romů v sociálně vyloučených lokalitách

V posledních letech dochází k zániku firem, které poskytovaly pracovní příležitosti Romům. Znamená to nejen úpadek pro Romy, ale i pro obyvatele těchto regionů vůbec.

„Dalším problémem a současně faktorem prohlubujícím sociální vyčlenění dlouhodobě nezaměstnaných Romů je výskyt lokalit s vysokou koncentrací romského obyvatelstva (Mostecko, severozápadní Čechy, Ostravsko). Vznik těchto enkláv a ghett iniciovala komunistická industriální politika společně s tehdejší strategií integrace Romů do společnosti. Mechanismus utváření tohoto osídlení je spojen jednak s tvorbou pracovních příležitostí pro nízkokvalifikovanou pracovní sílu především v těžkém průmyslu a jednak s relativně štědrým systémem sociálního zabezpečení a systémem rodinné politiky v podobě zajištění levného bydlení a rozsáhlých sociálních dávek. Oblasti s vysokou koncentrací romského obyvatelstva postižené průmyslovým úpadkem jsou svým rozsahem specifickým problémem České republiky

Oslabování pracovní pozice Romů je doprovázeno a podporováno různými projevy diskriminace. Obecně platí, že diskriminace na českém pracovním trhu se projevuje především proti těm pracovním silám, u nichž se předpokládá nižší pracovní intenzita, problémy s docházkou, horší možnost spolupráce s ostatními pracovníky. Dotýká se tedy nejen Romů, ale v podmínkách ČR také starších pracovníků a žen s malými dětmi. V případě Romů se diskriminace opírá o předsudky a stereotypy o odlišných způsobech pracovního a sociálního chování romského etnika jako celku. Je spojena s neznalostí zvláštností chování a způsobu života romské populace a také s neochotou hledat nové formy zaměstnávání Romů, které by více odpovídaly jejich způsobu života.“²⁴

²⁴ Zdroj: Analýza potřeb integrace Romů na českém trhu práce Jiří Winkler [cit.2013-12-01]

Dostupné z <http://www.mopo-cz.eu/stranky/analiza-potreb-integrace-romu-na-ceskem-trhu-prace>

Pro ilustraci tohoto stavu lze uvést následující tabulku :

Které jsou hlavní důvody Vašich potíží při hledání zaměstnání? (tři hlavní důvody)

	Bulh.	ČR	Rum.	Sloven.	Maď.
Moje etnická příslušnost	73,3 %	80,4 %	67,2 %	83,8 %	68,0 %
Nedostatečná kvalifikace	73,0 %	65,9 %	49,8 %	55,8 %	66,4 %
Celková ekonomická recese v zemi	90,0 %	53,3 %	74,8 %	77,9 %	34,7 %
Nedostatek štěstí	43,0 %	39,2 %	45,1 %	22,5 %	27,4 %
Můj špatný zdravotní stav	8,5 %	9,1 %	36,1 %	9,7 %	17,5 %
Můj věk	17,7 %	19,8 %	23,3 %	12,4 %	21,4 %
Mé pohlaví/rod	8,5 %	8,1 %	13,8 %	5,8 %	8,8 %

Pramen: výzkum UNDP a ILO, 2000/2001, převzato dle Sirovátka, 2003.

Jednou z cest, jak umožnit Romům zlepšit jejich zapojení do společnosti a umožnit jim pracovat je i realizace projektu MV Asistent prevence kriminality.

Ve své práci popisují realizaci projektu, který je hrazen z prostředků ESF OPLZZ.

5. POPIS PROJEKTU

„ASISTENT PREVENCE KRIMINALITY“

Ve snaze o zlepšení situace v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku a zejména nalezení vhodných pracovních příležitostí pro dlouhodobě nezaměstnané žijící v sociálně vyloučených lokalitách, vznikla na Ministerstvu vnitra Odboru prevence kriminality projekt „Asistent prevence kriminality“.

Asistenti jsou vybíráni z řad nezaměstnaných a obtížně zaměstnatelných obyvatel sociálně vyloučených lokalit (často z řad Romů).

Asistent prevence kriminality (dále jen „APK“) je zaměstnancem samosprávy zařazeným v obecní policii ve smyslu zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. APK není strážníkem ani čekatelem, ale plní úkoly, které nejsou dle zákona o obecní policii svěřeny výhradně strážníku nebo čekateli; zejména se podílí na prevenci kriminality v obci, přispívá k ochraně a bezpečnosti osob, majetku a provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci.

Projekt Asistent prevence kriminality začal v roce 2009 v rámci projektu ÚSVIT v Chánově a po té byl díky jeho úspěšnosti realizován i v dalších městech. (V roce 2012 byl realizován v celkem 26 městech.) V těchto městech působilo celkem 87 asistentů zaměstnaných u městské policie.

Projekt APK je podporován ze dvou zdrojů. Prvním je státní rozpočet, kapitola Ministerstvo vnitra, státní účelová dotace v rámci Programu prevence kriminality 2012 (v 15 městech 37 Asistentů prevence kriminality), druhým zdrojem je Evropský sociální fond, Operační program lidské zdroje a zaměstnanost. V rámci projektu ESF OP LZZ „Asistent prevence kriminality“ registrační číslo projektu: CZ 1.04/ 3.3.00/61.00003 působí v 11 lokalitách 50 APK. Projekt je podpořen z prostředků Evropského sociálního fondu částkou 37, 7 mil. Kč.

Projekt má a bude mít hned několik efektů :

- a) Získání pracovních zkušeností – cílová skupina
- b) Získání nových znalostí a dovedností v rámci vzdělávacích aktivit – cílová skupina
- c) Zvýšení sebevědomí a pocitu vlastní hodnoty – cílová skupina
- d) Zvýšení šancí na uplatnění po skončení projektu – cílová skupina
- e) Získání individuální podpory při orientaci na trhu práce a při hledání zaměstnání – cílová skupina
- f) Vytvoření dalšího pozitivního vzoru (úspěch) z řad cílové skupiny v místních komunitách a mezi zaměstnavateli (motivační faktor pro ostatní)
- e) Pozitivní dopad na bezpečnost a kvalitu občanského soužití v místních komunitách

5.1. Cíl projektu

- snížení počtu spáchaných trestných činů i přestupků v sociálně vyloučené lokalitě;
- zvýšení pocitu bezpečí obyvatel sociálně vyloučených lokalit
- zajištění vymahatelnosti práva a posílení subjektů garantujících dodržování práva (veřejná správa, Policie ČR, obecní policie);
- motivace k zaměstnání pro osoby dlouhodobě nezaměstnané a obtížně zaměstnatelné;
- zvýšení pracovních a sociálních kompetencí, zvýšení vzdělání a zajištění praxe;
- podpora sociální integrace, zvýšení sociálního statutu, prevence a eliminace sociálního vyloučení;
- posílení vnitřní koheze a pozitivních vzorců chování v rámci rodin v sociálně vyloučených lokalitách prostřednictvím zajištění zaměstnání pro dospělého člena rodiny;
- prevence sousedských sporů, bagatelní a latentní protiprávní činnosti, kterou Policie ČR a obecní policie v rámci sociálně vyloučených lokalit obtížně řeší;
- prevence rasově motivovaných sporů a extremistických projevů;
- změna negativního pohledu majoritní společnosti na osoby sociálně vyloučené.
- snaha o trvalou udržitelnost výstupů projektu prostřednictvím zajištění dlouhodobé zaměstnanosti Asistentů prevence kriminality (dále jen „APK“) v obecní policii nebo v bezpečnostních agenturách
- garance šíření dobré praxe (výstupů projektu) i do dalších sociálně vyloučených nebo sociální exkluzí ohrožených lokalit
- změna negativního pohledu majoritní společnosti na osoby sociálně vyloučené.

5. 2. Cílová skupina projektu :

- obyvatelé sociálně vyloučených lokalit
- dlouhodobě a obtížně zaměstnatelní
- příslušníci romské menšiny.

5. 3. Praktická realizace projektu - projektové aktivity

V této části práce bych ráda popsala realizaci klíčových projektových aktivit.

5.3.1. První etapou projektu byl výběr 10 vhodných sociálně vyloučených lokalit v krajích Moravskoslezském, Středočeském a Ústeckém.

Zástupci samospráv tří krajů byli v květnu 2011 informováni o podmínkách, které musí samosprávy splnit, aby mohly být do projektu zařazeny.

První podmínkou zařazení do projektu bylo, aby město či obec měly na svém území tzv. vyloučenou lokalitu podle Gabalovy analýzy / Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti, Praha, srpen 2006 - dále jen GABALOVA ANALÝZA /.

Druhou podmínkou bylo, aby město či obec provozovala svou obecní/městskou policii. A z jejich řad vybrala jednoho strážníka – mentora, který bude asistentům pomáhat, organizovat jeho práci a dohlížet na ní.

Realizační tým projektu vybral dle zadaných kritérií do konce června 10 vhodných lokalit k realizaci projektu. Po té následovala etapa výběru vhodných asistentů a jejich mentorů včetně úvodního vzdělávání.

5.3.2 Výběr mentorů pro asistenty prevence kriminality

Mentori byli vybíráni na doporučení vedení jednotlivých velitelů a ředitelů MP ze zapojených měst. Na tuto pozici byli přednostně vybíráni ti, kteří působí současně i na pozici preventistů kriminality a mají patřičné návyky i profesní dovednosti zvláště v oblasti primární a situační prevence.

Vybraní jednotlivci z řad strážníků MP na pozici Mentora a pomocníka Mentora po vyplnění motivačního dopisu a dotazníku již v rámci individuálních pohovorů definovali své představy o vedení, součinnosti se svými asistenty a vytváření podmínek pro naplnění cílů projektu.

Individuální pohovory probíhali vždy v rámci jednotlivých krajů:

Středočeský kraj: Kutná Hora 18.01.2012

Moravskoslezský kraj: Ostrava, Havířov, Karviná, 23.01.2012

Ústecký kraj: Most, Děčín, Chomutov, Litvínov, Obrnice, Šluknov 27.01.2012

Hlavní důraz byl položen na posouzení osobnostních, profesních kvalit a v neposlední řadě i základních pedagogických a manažerských schopností.

Cílem bylo vybrat všestranně připraveného profesionála, vnitřně ztotožněného s rolí vedoucího, neformálního „partáka“ a poradce APK, kterému by byl oporou a příkladem.

Mentorem se stane strážník, který bude za rozvoj asistentů zodpovědný. Jedná se o osobu s dostatečnými teoretickými i praktickými znalostmi a dovednostmi, dostatečnými komunikačními kompetencemi, prezentačními dovednostmi, empatií apod

5.3.3. Výběr kandidátů na pozici Asistent prevence kriminality (APK)

Na přelomu měsíců února a března roku 2012 proběhlo na 10 místech celé České republiky v rámci realizace projektu výběrové řízení na pozici APK a nominace mentorů z řad městské policie.

K výběrovému řízení bylo přihlášeno celkem 324 občanů ČR, k samotnému aktu výběru se dostavilo 258 zájemců (počet zájemců o 178 převyšoval možnosti projektu, tj. o 223 %). Absolutně nejvyšší zájem pomoci řešit problémy v sociálně vyloučených lokalitách byl v Karviné, kde se dostavilo celkem 67 zájemců, kteří se ucházeli o 14 pozic kandidátů na APK (zájem převyšoval možnosti o 379 %). Z hlediska výše zájmu o činnost APK se na druhém místě umístil Most (přišlo 37 žadatelů a bylo vybráno 7 kandidátů, zájem převyšoval možnosti o 429 %) a na pomyslném třetím místě se umístilo město Děčín (přišlo také 37 občanů a vybráno bylo celkem 17 z nich, zájem převyšoval možnosti o 118 %).

Z pohledu struktury uchazečů podle pohlaví je zajímavé, že ve městě Děčín a Šluknov se výběru zúčastnili pouze muži, stejné to bylo také v Obrnicích u Mostu. Další zajímavostí je velký počet uchazečů se středním a dokonce i s vysokoškolským vzděláním, což dokresluje velkou míru nezaměstnanosti v sociálně vyloučených lokalitách v ČR. Největší počet zájemců o práci APK z řad vysokoškoláků byl ve městech Moravskoslezského kraje. Podle míry dosaženého vzdělání bylo vybráno 37 osob se základním vzděláním (46, 25 %), 24 osob vyučených (30 %), 14 středoškoláků s maturitou (17,5), 1 osoba s vyšším odborným vzděláním (1, 25 %) a 4 vysokoškoláci (5 %).

Kvalitní výběrové řízení je jedním z rozhodujících faktorů pro úspěšné naplnění cílů projektu a předchází mu důkladná příprava včetně dlouhodobých konzultačních a součinnostních aktivit. V rámci výběru jsou upřednostňovány především otázky motivace uchazečů a schopnosti zvládnání nestandardních situací.

Samotný výběr kandidátů na pozici APK započal v Kutné Hoře, postupoval po ČR od Ostravy, přes Havířov, Orlovou a Karvinou. Závěr byl realizován v Ústeckém kraji, konkrétně ve Šluknově, Děčíně, Litvínově, Mostě a Chomutově. Celkově bylo vybráno, podle předem stanovených kritérií (dle schváleného projektu APK), 80 kandidátů na pozici APK. Jedná se o 34 žen (42, 5 %) a 46 mužů (57, 5 %).

Výběr APK prováděla výběrová komise, která byla ustavena pro každé město zvlášť a tvořili ji představitelé samosprávy, zástupci Policie ČR a městských policií, manažeři prevence kriminality a zástupci odboru prevence kriminality MV ČR. Kandidáti na APK byli vybíráni s přihlédnutím a respektováním specifik měst či konkrétních sociálně vyloučených lokalit, s přihlédnutím k jejich znalostem problémů v sociálně vyloučených lokalitách, tak aby měli respekt a oslovili mládež i starší obyvatele, z hlediska komunikativnosti potenciálu dalšího vzdělávání a s přihlédnutím k předchozí iniciativě uchazečů např. ve veřejné službě.

Výběrová řízení potvrdila, že je nezbytné velmi citlivě reagovat nejen na aktuální potřeby žadatelů, ale respektovat i rodinné zázemí, konkrétní potřeby, finanční situaci či konkrétní sociální zázemí (jako „riziko“ projektu např. nebylo definováno mateřství Asistentek v průběhu projektu, nevyřešené podmínky bydlení, exekuci či splátky závazků, které převyšují výši příjmu APK, což má za následek hledání vedlejšího pracovního poměru, nebo „půjčky“ od lichvářů).

Počty asistentů prevence kriminality v projektu Asistent prevence kriminality ESF OP LZZ v jednotlivých zapojených městech ukazuje následující tabulka.

Město	Počet asistentů prevence kriminality
Karviná	10
Ostrava	3
Havířov	2
Orlová	4
Kutná Hora	3
Litvínov	4
Chomutov	6
Most	4
Obrnice	2
Děčín	10
Šluknov	2

5.3.4. Vstupní vzdělávání Asistentů prevence kriminality

Z 80 kandidátů bylo po absolvování vstupního proškolení a složení závěrečné zkoušky a absolvování pohovoru v měsíci červnu 2012 vybráno požadovaných 50 APK, kteří vstoupí do pracovního poměru na dobu 24 měsíců k příslušné městské policii. Současně byl ustanoven pro každou městskou policii jeden mentor a jeden jeho náhradník pro vedení APK.

Obsahem třídního vstupního vzdělávání APK bylo seznámení aspirantů na pozici APK s cíli projektu a proběhla také motivační část zdůrazňující důležitost vzdělávání pro úspěšný vstup a zvládnutí pozice APK, pro nalezení řádného zaměstnání i vliv činnosti APK na sociálně vyloučenou lokalitu.

5.3.5. Vstupní zaškolení mentorů

- Mentor je primárním, rozhodujícím článkem správného naplnění cílů celého projektu
- je současně odpovědný za chod celé skupiny
- na něm záleží, zda se mu podaří nalézt způsoby, jak získá a zapojí APK do konkrétních preventivních aktivit
- je hlavním tvůrcem, koordinátorem a hodnotitelem pracovní náplně APK
- v souladu s tréninkovým a supervizním programem mentoringu zobecňuje dobrou praxi základy pedagogického minima a předává podněty k řešení

Příprava a vlastní průběh vzdělávání Mentorů vycházel z konkrétní úrovně připravenosti jednotlivců, míry ztotožnění s rolí vedoucích týmu mentorů, osobních koučů, „pomahačů;“ z jejich stávajících zkušeností s řízením týmu a odhodlání naplnit cíle projektu (přičemž byly plně respektovány jejich stávající osobní, profesní cíle, stávající motivace a hodnotový systém).

Ze dvaceti Mentorů a jejich pomocníků pouze tři (Kutná Hora, Orlová, Ostrava) jsou absolventi vyššího odborného vzdělávání a mají včetně praktických zkušeností ze sociálně pedagogického působení a sociální terénní práce.

Cílem vzdělávání z výše uvedených důvodů bylo nejen předávání teoretických znalostí a utváření praktických dovedností, posilování komunikačních kompetencí a prezentačních dovedností spolu s rozvojem základních manažerských schopností vedení APK, ale rovněž dosažení u Mentorů jejich dlouhodobé, intenzivní, cílené angažovanosti v souladu s požadovanými vzorci chování.

Důraz byl položen na otevřenost, proaktivní, neformální součinnost a utváření společného pohledu na vztah Mentor – Asistent.

5.3.6. Průběžné vzdělávání asistentů prevence kriminality

Výše uvedené aktivity byly cíleně realizovány s přihlédnutím k:

- specifickým podmínkám a potřebám cílové skupiny v jednotlivých městech
- aktivní účasti Asistentů a jejich spolupráci s Mentorem k naplnění cílů projektu
- bezprostřední interakci, osobní zodpovědnosti a týmové součinnosti
- potřebě alternativního obsahu a zpracování výukových materiálů, které byly přizpůsobeny individuálním potřebám účastníků příprav
- paralelnímu tréninku specifických sociálních dovedností (coby předpoklad úspěšného začlenění nejen do většinové společnosti, ale především do skupiny strážníků MP)
- rozvoji sociálních dovedností (zvláště motivaci k vyhledávání interakce s ostatními, znalosti o pravidlech a možnostech soužití, chování v reakci na to, jak se mění dané podmínky a souvislosti ve vztahu k prostředí, nežádoucího jednání apod.)
- upevňování psychické odolnosti při zvládání zátěžových situací, tenzí (biologických, emocionálních, společenských), vůči verbálnímu, fyzickému násilí apod.
- strategii napodobování, práci ve dvojici nebo skupinách, hraní rolí, sebeovládání, sebekontroly(nejdříve myslí a pak jedne; co se může stát, když to nejudělám...)
- bezprostřednímu reagování na aktuální potřeby (s důrazem na celostní přístup ke každému jednotlivci)

5.3.7. Pracovní místa asistentů prevence kriminality

I přes rozdílné podmínky působení APK v rámci jednotlivých měst, vytyčené priority v návaznosti na hodnocení bezpečnostní situace a operativní úkoly vyplývající z aktuálních potřeb (např. v rámci mediáně známých nepokojů v rámci Šluknovského výběžku, organizovaných a předem ohlášených aktivit Dělnické strany sociální spravedlnosti apod.) lze zobecnit základní standardy činnosti APK v praktickém výkonu služby:

- v součinnosti s Mentorem (strážníkem MP) monitorují v rámci vytypovaných lokalit (se zaměřením na oblast situační prevence) bezpečnostní situaci, oslovují osoby dopouštějící se společensky nežádoucího jednání, předchází páchání přestupkové, trestné činnosti a usilují o zvýšení bezpečnosti a veřejného pořádku ve městě;
- individuálně působí především na mladistvé a osoby nepřízpůsobivé;
- dohlíží na bezpečnost dětí v blízkosti škol (předchází projevům šikany, fyzického ale i verbálního napadání, kouření, konzumaci alkoholických nápojů apod.);
- dohlíží nad bezpečností silničního provozu v okolí školských zařízení (v ranních a odpoledních hodinách při příchodu resp. návratu dětí ze školy);
- kontrolují okolí barů a heren, (včetně kontroly, zda se v nich nezdržují osoby pod stanovenou věkovou hranicí nebo mladiství a nezletilí pod vlivem alkoholu příp. konzumující alkohol);
- mají přehled o pohybu problémových osob, resp. nepřízpůsobivých rodin a podílí se na řešení vzniklých sporů, včetně pomoci při řešení případných problémů (zadluženost, zanedbávání povinné školní docházky apod.);
- spolupracují s příslušným odborem sociálních věcí, s terénním sociálním pracovníkem, zástupci NNO, s protidrogovým, romským poradcem (asistentem), manažerem prevence kriminality, občanskou poradnou apod.;

5.3.8. Spolupráce asistentů prevence kriminality s mentory

V prvních počátcích součinnosti strážníků MP s APK byla patrná určitá odtažitost, která byla vyvolána jednak ne vždy dostatečnou informovaností a ztotožněním se s cíli projektu některých pracovníků MP, nepochopením významu tohoto pilotního projektu v podmínkách měst se zvýšeným výskytem kriminality – přestupkové, trestné činnosti, nedocenením role vybraných APK s jejich neformální autoritou a v neposlední řadě v jednotlivých případech i xenofobními, odmítavými stanovisky, mající své kořeny v negativních zkušenostech (nejen při výkonu služby) s konkrétními projevy místní Romské komunity.

- základní, výchozí poznatek: kompetence a reálné možnosti Mentorů a jejich APK jsou přímo podmíněny nastavenými pravidly samospráv v rámci jednotlivých měst;
- volba metod a forem působení a součinnosti Mentorů a APK je dána rozбором aktuálních hrozeb, rizik, ohrožením a specifickou situací nejen v sociálně vyloučených lokalitách;
- rozbor stávající dobré praxe (ale i profesních selhání) z již realizovaných projektů APK je podnětem pro SWOT analýzu ke stanovení aktuálních priorit v rámci měst;
- účinnost opatření v oblasti prevence kriminality je přímo podmíněna profesionálním přístupem Mentorů k APK; jejich psychickou připraveností a odolností

Kvalita neformálního, smysluplného vztahu Mentorů a Asistentů je ovlivněna mj. jejich vzájemnou důvěrou, délkou doby vzájemné spolupráce, empatií (schopností vžít se do pocitů, myšlenek a jednání druhého), naplňováním vzájemných potřeb a očekávání, konkrétní realitou a v neposlední řadě i „rušivými vlivy“ (podmínkami, ve kterých působí), stanovenými „pravidly hry,“ mírou podpory, povzbuzování, otevřeností a pocitem „blízkosti.“

Spolupráce Mentorů s Asistenty je ovlivněna:

- kulturně sociálními odlišnostmi
- v jednotlivých případech hendikepem (např. sociálně intelektovým)
- interkulturní specifikou vedení a vzdělávání
- specifickými formami interakce Mentorů a APK
- sladěností (stupněm součinnosti týmové práce) atd.

5.3.9. Průběžné vzdělávání a supervize Mentorů

Příprava a vlastní průběh vzdělávání Mentorů vychází z konkrétní úrovně připravenosti jednotlivců, míry ztotožnění s rolí vedoucích coby mentorů, osobních koučů, „pomahačů;“ z jejich stávajících zkušeností s řízením týmu a odhodlání naplnit cíle projektu (příčemž byly plně respektovány jejich stávající osobní, profesní cíle, stávající motivace a hodnotový systém).

Ze dvaceti Mentorů a jejich pomocníků pouze tři (Kutná Hora, Orlová, Ostrava) jsou absolventi vyššího odborného vzdělávání a mají základy pedagogického minima včetně praktických zkušeností ze sociálně pedagogického působení a sociální terénní práce.

Cílem vzdělávání z výše uvedených důvodů bylo nejen předávání teoretických znalostí a utváření praktických dovedností, posilování komunikačních kompetencí a prezentačních dovedností spolu s rozvojem základních manažerských schopností vedení APK, ale rovněž dosažení u Mentorů jejich dlouhodobé, intenzivní, cílené angažovanosti v souladu s požadovanými vzorci chování.

Důraz byl položen na otevřenost, proaktivní, neformální součinnost a utváření společného pohledu na vztah Mentor – Asistent.

Při vytváření mentoringových programů za základ koncepce průběžného vzdělávání a supervize byl použit osvědčený klasický mentoring (součinnost zkušeného mentora který osobním příkladem povzbuzuje, poskytuje podporu, pomoc, radu a má opravdový zájem na osobnostním, profesním, sociálním a kognitivním rozvoji svého „kolegy“ a „partáka“).

Supervize již v její základní podobě pomáhala supervidovaným mentorům vnímat a reflektovat vlastní práci a vztahy k APK, nacházet nová řešení standardních i nestandardních situací a postupně měnit zažité vzorce chování včetně vztahů k APK.

V hodnoceném období byla zaměřena na prohloubení prožitků, lepší porozumění, uvolnění tvořivého myšlení a rozvoj nových rozměrů prevence kriminality a profesních perspektiv nejen APK, ale i samotných strážníků v roli Mentorů. Současně je také osvědčeným startérem pro sebevzdělávání.

Cílem této aktivity bude i nadále zvyšování výchovně vzdělávacího působení směrem k APK a prevence profesního vyhoření Mentorů (a rovněž těch Asistentů, kteří dlouhodobě působí v této pracovní pozici – např. v Mostě, Děčíně).

Supervize je rovněž důležitým nástrojem získání zpětné vazby na úspěšnost či neúspěšnost výkonu práce APK od Mentorů, jejich způsob vedení, na kvalitu profesních úkonů a na kvalitu interpersonálních vztahů na pracovišti.

Současně je supervize vnímána mj. též coby zdroj poznatků pro komplexní (nejen profesní) přípravu aktivit směrem k APK a tvorbu klíčového výstupu projektu – Metodiky.

5.3.10. Individuální poradenství pro APK

V každém zapojeném městě probíhají individuální schůzky s jednotlivými APK s cílem vytvoření individuálního plánu a využití poradenství k naplnění cílů projektu jednotlivými APK.

Za základ formování klíčových schopností se v praktické činnosti potvrzuje:

- trvalá schopnost rozvíjet své osobnostní a profesní kvality
- umění jednat s lidmi (schopnost komunikovat; vyjednávat, předcházet konfliktům)
- schopnost racionálního, empatického myšlení a jednání
- schopnost jiného (nestandardního) úhlu pohledu na zvládání potíží, nestandardních situací
- ochota k týmové spolupráci a respektování základních požadavků sebekázně (včetně pracovní, časové, stejnokrojové atd.)
- ochota připustit, přijmout, analyzovat a orientovat se v x podnětech a operativních událostech
- adaptovat se na nové podmínky a ztotožnit se s potřebou změn

Realizace této klíčové aktivity se jeví jako velice smysluplná a sice proto, že:

- umožňuje zhodnocení konkrétního výběru jednotlivých asistentů
- představuje možnost bližšího poznání jednotlivých asistentů
- tato aktivita nabízí možnost zjištění zájmu o další vzdělávání a jakým směrem, na co se konkrétně v dalších vzdělávacích aktivitách zaměřit
- stanovením krátkodobých i dlouhodobých cílů napomůže asistentům k uplatnění svých schopností i po ukončení projektu
- pro mentory představuje zpětnou vazbu

5.3.11. Tvorba metodiky projektu

Výstupem projektu bude nový produkt - Metodika činnosti Asistenta prevence kriminality.

Metodika bude čerpat ze zkušeností měst a obcí, kde je projekt APK realizován a je určena coby základní vodítko – obecný postup pro města a obce, která v dalším období projeví zájem řešit problémy v sociálně vyloučených lokalitách formou vytvoření pracovních míst Asistentů prevence kriminality, kteří se stanou součástí bezpečnostní složky obce – obecní nebo městské policie.

Základním komunikačním partnerem pro tvůrce Metodiky je určený místní koordinátor v dané obci/měště a především Mentor a jeho pomocník.

Obsahem metodiky bude:

- Příprava na zavedení funkce APK
- Výběr kandidátů APK
- Podklady ke vstupnímu školení APK
- Podklady k úvodnímu školení Mentorů
- Podklady k průběžnému vzdělávání APK a Mentorů
- Podklady k supervizím
- Podklady k individuálnímu poradenství
- Kasuistiky (příklady dobré a špatné praxe)
- Organizace práce APK (řízení, kontrola, hodnocení)

5.4. Výstupy projektu

Projekt obsahuje následující výstupy:

1. Standardizace fáze výběru asistentů prevence kriminality i mentorů a jejich vstupního vzdělávání;
 - Standardizace průběžného vzdělávání asistentů zaměřené na specifické dovednosti nutné pro výkon jejich práce v lokalitě (prevence kriminality) a obecné dovednosti související s lepším uplatněním na trhu práce;
 - Modul vzdělávání a supervize mentorů;
 - Vytvoření metodiky činnosti asistentů;
 - Akreditace rekvalifikačního kurzu
 - Nalezení zaměstnání pro minimálně 20 % účastníků projektu (tj. pro 10 asistentů) po jeho ukončení (pokračování vytvořených míst nebo nalezení nového místa).
 - Nad rámec zadání projektu se realizačnímu týmu podařilo zařadit typovou pozici Asistent prevence kriminality do Národní soustavy povolání /NSP/ a v průběhu roku 2013 bude tým pracovat na tvorbě hodnotícího standardu pro Asistenty prevence kriminality. Ten pak pomůže vymezit a sjednotit požadavky na pracovní zařazení asistentů.

5.5. Příklady dobré praxe

Činnost asistentů

Konkrétní (univerzální) činnost asistentů je obtížné popsat vzhledem k tomu, že asistenti plnili úkoly na základě aktuálních problému lokalit, požadavků a potřeb jejich obyvatel. Níže v textu je uveden nejčastěji se vyskytující výčet činností asistentů v lokalitách jejich působení:

- Asistenti se seznámili se sociálně vyloučenými lokalitami a vysvětlili občanům účel své přítomnosti.
- Asistenti o své činnosti během výkonu směny podávali písemné informace formou zápisu do tzv. hlídkové knížky, popř. informovali ústně jednotlivé strážníky o zjištěných a řešených skutečnostech.
- Asistenti vykonávali dohled u základních škol (před zahájením vyučování a při ukončení vyučování a rozchodu žáků), a to jak dohled nad bezpečností na silnicích (přechody pro chodce) i dohled nad bezpečností dětí při začínajících projevech šikany, rvaček, okrádání školáků, kouření dětí, nebo jak prevence před distribucí omamných látek přímo před budovou školy.
- Asistenti prováděli kontrolu heren, zda se v nich nezdržují osoby pod stanovenou věkovou hranicí.
- Asistenti se podíleli na dohledu nad veřejným pořádkem formou hlídkové služby společně s hlídkami městské policie. Po důkladném proškolení a zácvičku pracovali asistenti i samostatně. Jejich úkolem bylo v případě zjištění jakéhokoli protiprávního jednání informovat městskou policii a postupovat při řešení společně.
- Asistenti díky své místní znalosti získávali a předávali k dalšímu opatření městské policii nebo Policii ČR informace o určitých druzích protiprávního jednání páchaných v sociálně vyloučených lokalitách jako je např. odkládání objemného odpadu – nejčastěji nábytku, znečišťování veřejného prostranství, rušení nočního klidu.
- Asistenti se podíleli na mediaci vznikajících problémů již v jejich počátku – např. rušení veřejného pořádku, výtržnictví, rodinné spory, stížnost na majitele psa, kterého se bojí.
- Asistenti zajišťovali zvýšené pocit bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách (např. oprava nezajištěných kanálů, nálezy injekčních stříkaček).

- Asistenti spolupracovali s majiteli domů v nalézání možností zapojení obyvatel do práce na zlepšení kvality bydlení (např. společné úklidy).
- Asistenti se v průběhu své práce zejména zaměřovali na děti a mládež. Upozorňovali děti na nevhodné chování, jako je nadměrný hluk, znečišťování veřejného prostranství (odhozené odpadky mimo sběrné nádoby), kouření, a návštěvy pohostinství.

Další, ne již tak časté, oblasti působení asistentů:

- Asistenční jízdy MHD a dohled nad chováním žáků.
- Návštěva problémových rodin spolu se strážníkem městské policie a předání informací a vysvětlení možných právních důsledků jejich nežádoucího jednání.
- Zapojení asistentů do přednášek na základních školách v součinnosti s preventisty městské policie.
- Přítomnost asistentů při kontrolách ubytoven jako prevence vzniku konfliktů (antikonfliktní tým).
- Spolupráce asistentů na programu komunitního centra.

Výčet některých zjištěných poznatků, které byly asistenty oznámeny příslušným institucím:

- nezajištěné byty,
- vykázaní bezdomovců,
- nález injekčních stříkaček,
- poznatky o problémových rodinách,
- nezajištěné vozidlo,
- narušování občanského soužití,
- zjištěné vraky vozidel,
- asistence u pracovníků sociálních služeb,
- komunální odpad u kontejnerů,
- poznatky o drogách,
- neoprávněné užívání bytu,
- rozebírání vozidla,
- neoprávněný odběr elektrické energie,
- nesvítící veřejné osvětlení,
- přerostlá zeleň.

V době, kdy je zpracovávána tato bakalářská práce je projekt přibližně ve své třetině. I přes poměrně krátkou dobu působení asistentů prevence kriminality v zapojených městech je zaznamenán pozitivní ohlas na přínos působení asistentů jak ze strany obyvatel, tak ze strany médií.

Např. činnost asistentů prevence kriminality v Karviné zdokumentovala již na podzim roku 2012 regionální televize Polar, o Asistentech vznikla řada reportáží jak v regionálních, tak v plošných rozhlasových stanicích, vyšlo o nich bezpočet článků jak na internetu, tak v tištěné podobě.

Některé ukázky uvádím v příloze č. 1.

6. VYHODNOCENÍ

Na otázky zlepšení sociálního začlenění osob z vyloučených sociálních lokalit je možné nahlížet z mnoha úhlů pohledu a je třeba jej vnímat celostně, s využitím specialistů napříč odbornou veřejností (nejen odborníky na historii, sociální a kulturní antropologii, sociologii, sociální psychologii či sociální pedagogiku), ale také i z řad zástupců laické veřejnosti (mezi něž se právem řadí Asistentky a Asistenti prevence kriminality vybraných měst České republiky).

Zvláštní skupinu pak tvoří profesionálové bezpečnostních složek, mezi něž patří i jejich Mentori – vybraní strážníci a strážnice obecných a městských policíí.

Tato práce, zrovna tak jako i projekt APK si nedělá nároky na předkládání okamžitých konkrétních, vždy fungujících řešení. Řečeno slovy ředitelky Odboru prevence kriminality MV ČR Mgr. Jitky Gjuríčové *„Asistenti prevence kriminality, kteří jsou od roku 2012 vnímáni v rámci národní soustavy povolání coby plnohodnotná profese, spolu s dalšími začínajícími mají plné právo na zácvik, zkušební dobu a dostatečný prostor pro získávání praktických zkušeností a pracovních návyků. Nelze od prvních dnů očekávat, že budou stoprocentně plnohodnotnými profesionály v oblasti prevence kriminality, pokud nebudou mít správné vzory a trpělivé, vstřícné učitele.“*

Celorepublikový projekt (jehož mám tu čest být manažerkou a zastřešuji veškeré aktivity včetně odpovědnosti za splnění stanovených cílů) při psaní těchto řádek se nachází zhruba v jeho necelé polovině.

Již teď ale lze bez jakýchkoliv pochybností na základě konkrétních výsledků, ohlasů ze strany zastupitelů měst, vedoucích pracovníků a Mentorů obecních, městských policíí zrovna tak jako i řadových občanů jednoznačně konstatovat, že rozhodnutí ustanovit APK ve vybraných městech bylo nadčasové a pilotní projekt je významným mezníkem na cestě dalších aktivit k zapojení osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách do řešení otázek, které se jich bytostně dotýkají.

ZÁVĚR

Zlepšení života Romů jako celku je v dohledné době nereálné. V otázkách jejich integrace do společnosti je třeba postupovat postupně, přičemž hlavním krokem k jejich integritě je jejich zapojení do práce. Práce totiž dává člověku pocit soběstačnosti, důstojnosti, užitečnosti a sebevědomí.

Smyslem této bakalářské práce je popsat ve stručnosti zdroje jednoho ze současných velkých problémů Romů - nezaměstnanost a to, jak lze tuto situaci zlepšit.

Práce pro Romy představuje i jejich začlenění do společnosti a je nezbytnou podmínkou pro jejich participaci na společenském dění. Je však nutné, aby dodržovali i zákony a obecná pravidla chování naší společnosti.

Význam projektu Asistent prevence kriminality ale není jen v tom, že ve svém důsledku umožní lidem ze sociálně vyloučených lokalit pracovat, ale i pomoci svou místní i osobní znalostí ke zlepšení bezpečnostní situace v dané lokalitě

Chceme-li pomoci této cílové skupině, je v souladu se starým moudrem nutné ne jim pouze dávat ryby, ale naučit je tyto ryby chytat; osvobodit je od závislosti na majoritě.

Tato práce je potvrzením skutečnosti, že pokud začneme brát romské etnikum jako svobodné, svéprávné a tím i zodpovědné a tuto zodpovědnost také požadovat a podporovat, je to konkrétní, příklad vedoucí ke změně daného stavu.

Byla bych ráda, kdyby i tato práce přispěla k této cestě, která začíná ztotožněním se se základními hodnotami lidství a jejímž jedním z pilířů je osobní statečnost, odvaha, empatie a odhodlání „navzdory všemu brát život takový, jaký je a nenechat se odradit.“

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů:

SEKYT, V. *Odlišnosti mentality Romů a původ těchto odlišností* In : ŠIŠKOVÁ, T ed. *Výchova k toleranci a proti rasismu, Praha, Portál, 1998*, ISBN 80 -7178-285-8

DAVIDOVÁ, E. *Romano drom - Cesty domů 1945 – 1990*, Vydavatelství Univerzity Palackého Olomouc, 2004, ISBN :80-244-0524-5

⁵GJURIČOVÁ, J. *Na okraji – Romové jako objekt státní politiky*, Vydalo MVČR, Praha 1999, ISBN 80-85821-70-2

FRIŠTENSKÁ, H., LÁZNIČKOVÁ, I., SULITKA, A. *Neznámý holocaust*, Vydal TRILABIT, Praha 1995

NOSKOVÁ, H., BEDNAŘÍK, P. *Národnostní menšiny, multikulturalita a vzdělávání*, Vydal Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Praha 2010, s.164 ,ISBN 978-80-7285-129-4

Seznam použitých internetových zdrojů:

WIKIPEDIA, *Nedotknutelní* [online] <http://cs.wikipedia.org/wiki/Nedotknuteln%C3%AD> [cit.2013-20-01]

Informace pro učitele. Vzdělávání Romů v ČR Projekt Varianty, Člověk v tísní, společnost při ČT, o.p.s 2002. [cit.2013 -09-01]

Dostupné z <http://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/pgps/ikvz/podkapitoly/b02romove/18.pdf>

<http://romove.radio.cz/cz/clanek/18019> [cit.2013-20-01]

WINKLER, J., *Analýza potřeb integrace Romů na českém trhu práce*

Dostupné z <http://www.mopo-cz.eu/stranky/analyza-potreb-integrace-romu-na-ceskem-trhu-prace>

PŘÍLOHA č. 1 – PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE :

- 1) Reportáž z výběrového řízení na asistenty prevence kriminality v Děčíně.....str. 1
- 2) Reportáž o asistentech z Litvínova, jak bojují se záškoláky str. 2
- 3) Děčínští strážníci a asistenti se složili na Vánoce bezdomovcůmstr. 3
- 4) Reportáž z Kutné Hory, kde začali působit asistentistr. 4
- 5) Informace z webu MV ČR o celostátním působení asistentůstr. 5
- 6) Reportáž o setkání asistentů - Kulatý stůl na MV ČRstr. 6
- 7) Reportáž o asistentech v Mostě a Obrnicích.....str. 8
- 8) Reportáž o besedě asistentů v Kutné Hořestr. 9

+

The screenshot shows the Romea.cz website in Internet Explorer. The page features a blue header with the site logo and navigation menu. The main article is titled "50 Romů se hlásí na pozici asistenta prevence kriminality" and is dated 21. ledna 2013. A photograph shows a group of men in a hallway. To the right, there are several smaller article teasers under the heading "DALŠÍ ČLÁNKY Z RUBRIKY".

This screenshot shows the full text of the article. It includes social media sharing icons, a detailed description of the selection process for the crime prevention assistant positions in Děčín, and a quote from Marcel Horák, the head of the police. The article also mentions the role of the European Union in funding the project.

Výběrové řízení na pozici asistenta prevence kriminality proběhlo v prostorách Magistrátu města Děčín. Asistenty vybírala pětičlenná komise, jejímiž členy byli i zástupci Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR. Záměrci o práci asistenta prevence kriminality doručili nejpozději tři dny před konáním výběrového řízení dotazník a sepsaný motivační dopis. Podle slov pracovníků městské policie v Děčíně je zájem enormní. Přihlásilo se 50 uchazečů, ze kterých bude na tuto pozici vybráno celkem deset uchazečů.

"Asistent prevence kriminality patří k neúspěšnějším projektům, které jsme realizovali. S jejich přispěním došlo k výraznému zlepšení bezpečnostní situace, asistenti sami přispěli k odhalení řady přestupků a původců nepořádků," zhodnotil již před časem přínos asistentů ředitel děčínské městské policie Marcel Horák.

Dosud jich pracuje v terénu asi dvanáct, všichni jsou Romové. Tak zní ostatně tato pozice v původním i nynějším projektu už z podstaty její náplně práce. Tito pracovníci totiž fungují jako prostředníci mezi policií a komunitou. Operují zásadně v sociálně vyloučených lokalitách, zabývají se přestupky, drobnou majetkovou kriminalitou... coby preventisté se hned v počátcích snaží předcházet těmto jevům a řeší i eventuelně vzniklou komunikační bariéru.

Vedení města a Agentura pro sociální začleňování, která v Děčíně působí rok, mají k dispozici novou analýzu ve vyloučených lokalitách, kterou vytvořil sociolog Ivan Gabal se svými spolupracovníky. Zástupci městské policie i vedení města vycházejí z toho, že v těchto vyloučených lokalitách žijí zejména Romové a proto i preventivní činnost chtějí zředit na menší úroveň.

Úspěšný projekt Asistent prevence kriminality, který v Děčíně funguje již třetím rokem a byl v minulosti podpořen dotací Ministerstva vnitra ČR, bude nyní pokračovat s podporou Evropského sociálního fondu. Ministerstvo vnitra uspělo s individuálním projektem, v rámci kterého budou mzdy asistentů dva roky hrazeny z evropských prostředků. Čistá mzda pro preventistu činí 9 tisíc korun měsíčně. Pozice asistentů prevence kriminality je však jen částí rozsáhlejšího projektu, který má i svoji vzdělávací část.

Z rozhovoru s asistenty na asistenty vnímá, že uvidí, co tato práce ohněší a jsou namotivováni přinést ka

Reportáž z výběrového řízení na asistenty prevence kriminality v Děčíně.

VIDEO: Strážníci v Litvínově bojují se záškoláctvím každý den - Windows Internet Explorer

http://www.udalosti112.cz/aktualne/video-straznici-v-litvinove-bojuji-se-zaskolactvim-kazdy-den.html

Soubor Úpravy Zobrazit Obíbené položky Nástroje Nápověda

Obíbené položky NSP - Národní soustava pov... Navrhované weby Galerie oblastí Web Slice

VIDEO: Strážníci v Litvínově bojují se záškoláctvím kaž...

RSS kanál Dnes je pondělí, 04.02.2013, Svátek má Jarmila Google™ Místní vyhledávání Hledat

Home Aktuálně Fotogalerie PR články Tiskové zprávy Události dne Video Záchranné složky Kraje

Právě teď Dopravní nehody Kriminální zprávy Nehody u vody Ostatní Požáry Železnice Policie pátrá Výukové filmy Kontakt, Inzerce

HELAGO Špičkové simulátory pro nácvik první pomoci a KPR

To se mi líbí Toto se líbí více lidem (4.634). Zaregistrujte se a prohlédněte si, co se vašim přátelům líbí.

Velké množství skladem rychlé expedice 180120132 SLEVOVÝ KÓD PLATNÝ PŘI OBJEDNÁVCE NAD 500 Kč -50Kč

PRÁVĚ TEĎ
Tisíce odsouzených unikají trestu, prázdné věznice na ně čekají marně

PŘIHLÁŠENÍ
Nick:
Přihlásit Zapomenuté heslo? Registrace

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
3 °C	4 °C	2 °C	1 °C	-1 °C

VIDEO: Strážníci v Litvínově bojují se záškoláctvím každý den

31. leden 2013 / 13:22 / Ústecký kraj

LITVÍNŮV / 31.1. 2013 Záškoláctví řeší každý den asistentky prevence kriminality spolu s městskými policisty v Litvínově. Mnohá děti tam místo

PRAHA / 4.3.2013 Lednová amnestie vyprázdnila věznice v Česku. Ty tak ještě mnohem netrpělivěji vyhlížejí ty, kteří se vyhýbají nástupu k výkonu trestu.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
3 °C	4 °C	2 °C	1 °C	-1 °C

Zdroj: in-počasí

NEPŘEHLEDNĚTE!

Japonské měřiče TK

SLEDUJTE DĚNÍ NA 112!

VIDEO: Strážníci v Litvínově bojují se záškoláctvím každý den

31. leden 2013 / 13:22 / Ústecký kraj

LITVÍNŮV / 31.1. 2013 Záškoláctví řeší každý den asistentky prevence kriminality spolu s městskými policisty v Litvínově. Mnohé děti tam místo ve školních lavicích tráví čas krádežemi železa nebo vypalováním kabelů.

Asistentky prevence kriminality v tomto týdnu řešily například i odhalené záškoláctví poté co se dva bratři ve věku čtrnáct a osmnáct let pokusili prodat ve sběrně druhotných surovin v Litvínově železné rošty, které odcizili od kanálových vpusů u jednoho z obytných domů.

Fotografie ze sběrně v Litvínově. (Foto: Honza Vraný - redakce)

Právě na základě podezření z krádeže železa strážníci spolu s preventivkami zkontrolovali oba mladíky, kteří rošty do sběrně přivezli. Tam poté zjistili, že bratři se do Litvínova přestěhovali před pár dnů z Ústecka. Mladší z nich do základní školy nechodí a vymluvil se na nemoc.

PRAHA / 4.3.2013 Lednová amnestie vyprázdnila věznice v Česku. Ty tak ještě mnohem netrpělivěji vyhlížejí ty, kteří se vyhýbají nástupu k výkonu trestu.

Policista, který sfašoval maturitu může vrace plat za 15let

PLZEŇ / 4.2.2013 K soudu míří případ, se kterým se Česká justice dosud nesetkala. Plzeňský státní zástupce Jiří Richtr podal minulý týden obžalobu na expolicistu Karla Čadu (50).

U čerpací stanice Shell v Mostě došlo ke střetu policejního vozidla

MOST / 3.2.2013 V Neděli v 15:25 hodin došlo v ulici Čsíl, armády v obci Most u kruhu, objezdů u BCS SHELL k nehodě dvou vozidel z čehož jedno vozidlo bylo služební vozidlo mostecké

Reportáž o tom, jak asistenti z Litvínova bojují se záškoláky.

Vánoční solidarita: Strážníci a asistenti se složili na děčínské bezdomovce - Děčínský deník - Windows Internet Explorer

http://decinsky.denik.cz/zpravy_region/vanocni-solidarita-straznici-a-asistenti-se-slozili-na-decinske-bezdo

Soubor Úpravy Zobrazit Oblíbené položky Nástroje Nápověda

Obilbené položky NSP - Národní soustava pov... Navrhované weby Galerie oblastí Web Slice

Vánoční solidarita: Strážníci a asistenti se složili na děč...

DECINSKY Vyberte deník Vyberte si svůj regionální Deník denik.cz Zprávy z ČR a ze světa

Hlasujte: Vyberte nejroztomilejší miminko týdne

EUR 25,63 DWES -2°C TV Program Volná místa Napište nám Horoskopy

Zprávy Děčín Varnsdorf Další města Sport Černá kronika Kultura Z regionu Ekonomika Hledat

Bydlení Cestování Auto Zdraví Miminka Náznaky z regionu Kultura Hry

Vánoční solidarita: Strážníci a asistenti se složili na děčínské bezdomovce

14. 12. 2012 06:03

Děčín - Mrazivé počasí dává bezdomovcům zabrat. V Děčíně jim alespoň trochu pomohli.

DALŠÍ ČLÁNKY Z RUBRIKY

- Hřensko si oddechne, bude mít ochranu před padajícími skalami
- Chřipka útočí, počet nemocných roste, zasažené je i Děčínsko
- FOTO: Do Pastelky zamířili noví žáci
- SERIÁL NaturHouse: Mýty a fakta o hubnutí

Kromě dohledu nad bezpečností v sociálně vyloučených lokalitách se začali asistenti [prevence](#) kriminality děčínské městské policie angažovat i v oblasti práce s bezdomovci. Asistenti pro ně v mrazivém [počasí](#) uspořádali akci spojenou s podáváním jídla. Město Děčín tato aktivita nestála ani korunu – na vše se totiž ze svého složili asistenti a strážníci městské policie.

Charitativní akce proběhla v prostorách křesťanského společenství Jonáš v děčínské čtvrti Staré Město. Na místo dorazila téměř dvacítka lidí, kteří přebývají na ulici.

„Clem samozřejmě nejen bezdomovce seznat, poskytnout jim jídlo a zase se s nimi rozloučit,“ zdůraznil ředitel děčínské městské policie Marcel Horák.

Dodal, že záměrem akce bylo získat přehled o přibližném počtu lidí bez domova, získat [informace](#) o jejich aktuálních problémech, místech, kde se zdržují a kde přechkávají zimu, a těm, kteří projeví zájem, nabídnout možnost, jak jim město může [pomoci](#).

„Je to unikátní možnost jak s nimi navázat kontakt i jinak než během výkonu služby na ulici, kdy spíše řešíme problémy, které působí,“ dodal ředitel.

Vedoucí asistentů prevence kriminality Milan Horváth uvedl, že podobnou akci budou asistenti časem znovu opakovat vzhledem k tomu, že se při ní podařilo získat řadu cenných informací potřebných pro další [činnost](#) v této sociální oblasti.

„Podobně, jako jsme zorganizovali v létě řadu soutěží pro děti, bychom chtěli pokračovat i v tomto směru. Své výsledky to určitě přinese,“ dodal Horváth.

Autor: Redakce

Mrazivé počasí pomohlo, vlekly se začínají rozlézet

... tiskárna vás bude milovat

Tisknulevne.cz Spolehlivý dodavatel tiskových kazet

NEJČTENĚJŠÍ NEJDISKUTOVANĚJŠÍ

- Ozbrojený muž dál běhá na svobodě!
- FOTO: Do Pastelky zamířili noví žáci

Asistenti z Děčína zpřijemili Vánoce bezdomovcům.

V jedenácti českých městech začali policistům pomáhat civilní asistenti - Zprávy.rozhlas.cz - o - Windows Internet Explorer

http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/v-jedenacti-ceskych-mestech-zaclali-policistum-pomahat-civ...

Soubor Úpravy Zobrazit Obíbené položky Nástroje Nápověda

Obíbené položky NSP - Národní soustava pov... Navrhované weby Galerie oblastí Web Slice

V jedenácti českých městech začali policistům pomáha...

ČESKÝ ROZHLAS ZPRÁVY iRADIO PROGRAM STANICE TÉMATA O ROZHLESE Hledat

ZPRÁVY.ROZHLAS.CZ

Zprávy Domáci Zahraníčí Ekonomika Sport Věda Kultura Komentáře Zelená vlna Počasí ZPRÁVY, ANALÝZY, REPORTÁŽE

Politika a společnost Evropské záležitosti Regiony Speciál Martina Veselovského PREZIDENTSKÉ VOLBY 2013

V jedenácti českých městech začali policistům pomáhat civilní asistenti

2. července 2012 v 13:57

Strážníci v jedenácti českých městech mají k ruce pomocníky. Celkem 50 civilistů jim bude pomáhat hlídat veřejný pořádek a řešit případné konflikty v sociálně vyloučených lokalitách. K vidění budou například v ulicích Chomutova, Šluknova, Havířova nebo Kutné Hory.

V Kutné Hoře, konkrétně v částech Neškaredice a Žizkov, bude pomáhat i Miroslav Zahradník.

„Chci, aby bylo v mém městě bezpečno, jak kvůli rodině, tak kvůli dalším lidem. Především matky s dětmi se bojí vycházet z řidič...

Asistenti prevence kriminality mají pomáhat hlavně v sociálně vyloučených lokalitách (ilustrační foto)
Foto: Filip Jandourek

Zahraníčí

Syrská opozice se stále nedokáže dohodnout na vytvoření exilové vlády

Syrská opozice přiznala neúspěch při dalším pokusu o sestavení exilové vlády. Setkání v Istanbulu mělo...

- Kvůli mrazivému počasí a sněhu ruší letiště v Británii, Francii a Německu stovky letů
- V alžírském plynárenském podniku zemřelo nejméně 48 lidí. Západní státy varují před návštěvou země

Tipy

Internet 100%

Start Aplikace Novell Group... V jedenácti českých ... 2. část MZ_APK k. 29... CS Hledat v počítači 10:40

V jedenácti českých městech začali policistům pomáhat civilní asistenti - Zprávy.rozhlas.cz - o - Windows Internet Explorer

http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/v-jedenacti-ceskych-mestech-zaclali-policistum-pomahat-civ...

Soubor Úpravy Zobrazit Obíbené položky Nástroje Nápověda

Obíbené položky NSP - Národní soustava pov... Navrhované weby Galerie oblastí Web Slice

V jedenácti českých městech začali policistům pomáha...

Audio

Stáhnout

Pan Miroslav prošel výběrových řízením, do kterého se přihlásilo přes 320 lidí. Ti neúspěšnější pak absolvovali i školení.

Asistenti budou dva roky zaměstnanci městské policie, potvrzuje ředitelka odboru prevence kriminality ministerstva vnitra Jitka Gjurňová.

„Původní záměr byl jednoznačný, aby se vybírali dlouhodobě nezaměstnaní lidé, kteří ale nemají žádné zásadní problémy s trestnou činností a kteří jsou ze sociálně vyloučené lokality. Jenomže když jsme dělali nábor a výběr, tak jsme zjistili, že se tam hlásili nejenom Romové, ale i lidi z řad majoritní populace.“ vysvětlila.

„Myslíme si, že tohle řešení by nám mohlo pomoci, protože se jedná často o záležitosti, na které městská policie nemá čas a kapacity, jako které městská policie nemá čas a kapacity, jako...

„Myslíme si, že tohle řešení by nám mohlo pomoci, protože se jedná často o záležitosti, na které městská policie nemá čas a kapacity, jako které městská policie nemá čas a kapacity, jako...“ věří Šanc.

jsou drobné přestupky proti veřejnému pořádku nebo čistotě v romských lokalitách, docházka dětí do školy.“ upřesnil starosta.

Pomocníci strážníků budou mít na sobě zvláštní uniformy s nápisem „asistent prevence kriminality“ a zpočátku budou chodit společně s hlídkami městské policie. „Místní autority by mohly být v drobnějších záležitostech velmi účinné.“ věří Šanc.

Související příspěvky:

Druhý prezidentský duel

Přijďte, poslouchejte nebo se dívejte na přímý

Aktuálně

Syrská opozice se stále nedokáže dohodnout na vytvoření exilové vlády

Syrská opozice přiznala neúspěch při dalším pokusu o sestavení exilové vlády. Setkání v Istanbulu mělo...

- Česko pokryla ledovka, silničáři nabádají k obezřetnosti
- Při požáru domova důchodců na Novojičínsku zemřeli dva seniři

Spousta zábav

Internet 100%

Start Aplikace Novell... V jedenácti če... 2. část MZ_AP... Dokument2 - ... CS Hledat v počítači 10:40

Reportáž o nástupu asistentů v Kutné Hoře.

The screenshot shows a Windows Internet Explorer browser window displaying the website of the Ministry of the Interior of the Czech Republic. The address bar shows the URL: <http://www.mvcr.cz/clanek/v-cesku-pusobi-temer-devadesat-asistentu-prevence-kriminality-dalsi-pribudou-v-novem-roce>. The page header features the logo of the Ministry of the Interior and the slogan "Efektivní veřejná správa". The main navigation menu includes "Úvod", "O nás", "Služby pro veřejnost", "Informační servis", "eGovernment", "EU", "Nabídky a zakázky", "Projekty", "Legislativa", and "Kontakty". The article title is "V Česku působí téměř devadesát asistentů prevence kriminality, další přibudou v novém roce". The text of the article describes a meeting of 87 assistants in 26 municipalities in December 2012. A quote from the head of the department, Jitka Gjuríčová, is included. On the right side, there are buttons for "Policie ČR" and "Hasiči ČR", and a section for "SOUVISEJÍCÍ ODKAZY" with links to press releases and a YouTube channel.

Informace o působení asistentů prevence kriminality na webu Ministerstva vnitra.

Devadesát asistentů prevence kriminality je v terénu, další přibudou po novém roce - Romea.cz - Windows Internet Explorer

http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/devadesat-asistentu-prevence-kriminality-je-v-terenu-dalsi

Soubor Úpravy Zobrazit Oblíbené položky Nástroje Nápověda

Oblíbené položky NSP - Národní soustava pov... Navrhované weby Galerie oblastí Web Slice

Devadesát asistentů prevence kriminality je v terénu,...

romea.cz

Zpravodajství Publicistika Kultura Video Osobnosti Kalendář akcí Romano voří Autoři

Domáci Zahraniční Tiskové zprávy Odjínud On-line VOLBY 2012

Devadesát asistentů prevence kriminality je v terénu, další přibudou po novém roce

Praha, 13.12.2012 13:47, (ROME A)

DALŠÍ ČLÁNKY Z RUBRIKY

- Škole v Chodově se nelíbí rušení přípravných tříd
- Výnos tříkrálové sbírky je v olomoucké arcidiecézi podobný loňskému roku
- ČHV apeluje na ministra spravedlnosti, aby při vydávání osob do zemi bývalého Sovětského svazu dbal jejich lidských práv
- Vzpomínku Plzeňanů na židovské transporty podpořil biskup Radkowský a další osobnosti
- "Začínáte být prohaná a..."

Hotovo

Start

Devadesát asistentů prevence kriminality je v terénu, další přibudou po novém roce - Romea.cz - Windows Internet Explorer

http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/devadesat-asistentu-prevence-kriminality-je-v-terenu-dalsi

Soubor Úpravy Zobrazit Oblíbené položky Nástroje Nápověda

Oblíbené položky NSP - Národní soustava pov... Navrhované weby Galerie oblastí Web Slice

Devadesát asistentů prevence kriminality je v terénu,...

in f t + 2

Celkem 87 asistentů prevence kriminality působících ve 26 městech České republiky se setkali ve středu 12. prosince 2012 v budově Ministerstva vnitra s pracovníky odboru prevence kriminality, aby diskutovali o své práci a sdělili své zkušenosti. Zúčastnili se také zástupci městských policí, Police ČR a samospráv měst, kde se projekt Asistent prevence kriminality realizuje.

"Projekt Asistent prevence kriminality považujeme za jeden z nejuspěšnějších programů, který jsme za posledních 17 let v oblasti prevence kriminality spustili," konstatovala ředitelka odboru prevence kriminality MV Jitka Gjurňáčová a ocenila dosavadní práci, kterou asistenti vykonávají. "Projekt plánujeme v příštím roce rozšířit do Karlových Varů, Svitav, Valašského Meziříčí či Teplé," doplnila ředitelka.

Připomněla, že cílem projektu je nejenom snížení počtu spáchaných trestných činů přestupků v sociálně vyloučených lokalitách, ale i například udržování veřejného pořádku a prevence sousedských sporů. "Záměrem také je, aby asistenti prevence kriminality získali nové dovednosti a zkušenosti, a zvýšili tak své šance na pracovním trhu," vysvětlila ředitelka Gjurňáčová. Po ukončení projektu mohou podle ní najít uplatnění například u obecní policie i u komerčních bezpečnostních subjektů.

"Byla nám nabídnuta pomocná ruka, musíme si jí vážít a tvrdě pracovat. Nejdůležitější pro nás je udělat si pořádek hlavně mezi sebou," řekl jeden z romských asistentů prevence kriminality Milan Horváth, který působí v Děčíně. Zdůraznil, že je třeba zaměřit se především na děti žijící v sociálně vyloučených lokalitách a přesvědčit je například, aby začaly brát vážně školu. Jejich prostřednictvím je pak možné také pozitivně působit na jejich rodiče.

Neformální, srdečnou diskusi moderoval lektor a supervizor Zdeněk Pankrác, který asistenty provázel odbornou přípravou a všechny je osobně zná. Zazněly v ní spontánní osobní zkušenosti asistentů i jejich mentorů a všechna vystoupení potvrdila zaujetí a nadšený přístup k této práci. Na závěr setkání dostali přítomní pamětní listy oceňující jejich práci.

VOLBA PREZIDENTA 2013

IRENA DREVŇÁKOVÁ
zachránila několik lidských životů

Najdete nás na Facebooku

ROME A, o. s.

To se mi líbí

ROME A, o. s. se líbí více lidem (4.347).

Hotovo

Start

Reportáž z předvánočního setkání asistentů prevence kriminality – Kulatý stůl
12.12.2012 na MV ČR.

Devadesát asistentů prevence kriminality je v terénu, další přibudou po novém roce - Romea.cz - Windows Internet Explorer

http://www.romea.cz/zpr/avodajstvi/domaci/devadesat-asistentu-prevence-kriminality-je-v-terenu-dalsi

Soubor Úpravy Zobrazit Oblíbené položky Nástroje Nápověda

Obíbené položky MSP - Národní soustava pov... Navrhované weby Galerie oblastí Web Slice

Devadesát asistentů prevence kriminality je v terénu,...

je napravidu, aby začaly brát vážně školu. Jejich prostřednictvím je pak možné také pozitivně působit na jejich rodiče.

Neformální, srdečnou diskusi moderoval lektor a supervizor Zdeněk Pankrác, který asistenty provázel odbornou přípravou a všechny je osobně zná. Zazněly v ní spontánní osobní zkušenosti asistentů i jejich mentorů a všechna vystoupení potvrzovala zaujetí a nadšený přístup k této práci. Na závěr setkání dostali přítomní pamětní listy oceňující jejich práci.

Projekt Asistent prevence kriminality běží po dvou liniích. První, "evropská" linie je financována z evropských fondů (OPLZZ) a v jejím rámci je od 1. července 2012 zaměstnáno po dobu dvou let 50 asistentů prevence kriminality v 11 lokalitách a třech krajích. Druhá, "národní" linie je financována ze státního rozpočtu České republiky – Ministerstva vnitra a je součástí Programu prevence kriminality. V jeho rámci působí v současné době 37 asistentů prevence kriminality.

brf, mvcr.cz
Přečteno: 399x

Asistenti prevence kriminality na setkání

ROME, o. s. se líbí více lidem (4.347).

Plugin pro sociální síť Facebook

PODPOŘTE NÁS!
Snižte si
daňový základ
romea

Hotovo Internet 100%

Start Aplikace Nové... Devadesát as... 2.částMIZ_AP... Dokument3 - ... CS Hledat v počítači 10:42

Reportáž z předvánočního setkání asistentů prevence kriminality – Kulatý stůl
12.12.2012 na MV ČR.

V ulicích se objeví noví asistenti prevence kriminality, Homer Live - Windows Internet Explorer

http://www.homerlive.cz/zpravodajstvi/v_ulicich_se_objevi_novi_asistenti_prevence.html

Soubor Úpravy Zobrazit Oblíbené položky Nástroje Nápověda

Oblíbené položky NSP - Národní soustava pov... Navrhované weby Galerie oblastí Web Slice

Zobrazit oblíbené položky, kanály a historii (Alt+G) V ulicích se objeví noví asistenti prevence kriminality, ...

Stránka Zabezpečení Nástroje

homer.cz noviny, které vás nezklamou...

svátek má: Berta
Zítřka: Slavomír
Aktuální HOMÉR a ZPRAVODAJ
Stáhněte kliknutím na ikony >>

Úvodní stránka Zpravodajství Kultura Sport Kontakty Inzerce Archiv

V ulicích se objeví noví asistenti prevence kriminality

12.07.2012 E. Maříková
Asistenti prevence kriminality od Ministerstva vnitra ČR získaly spolu s osmi dalšími městy na následující dva roky Most a Litvínov. Od července nastoupilo v deseti městech do práce padesát proškolených asistentů prevence kriminality. V Litvínově budou u městské policie působit čtyři asistenti, mostecká městská policie získala z projektu šest asistentů.

Úvodní konferenci k projektu ministerstva vnitra hostil Litvínov. Projekt Asistent prevence kriminality navázal na úspěšný Úsvit, který byl realizován ve městech se sociálně vyloučenými lokalitami v období let 2009 – 2010. Rovněž nový projekt je zaměřen na města se sociálně vyloučenými lokalitami. Kromě Mostu a Litvínova vstoupily do projektu například Chomutov a Obornice. Proškolení a zaměstnání padesáti asistentů prevence kriminality a další náklady spojené s projektem se vyšplhají na bezmála 38 milionů korun. „Už v minulosti se podobný projekt velmi osvědčil. Podařilo se asistenty prevence kriminality zavést například také na Šluknovsku. Vítáme proto další snahu ministerstva vnitra o řešení problému sociálně vyloučených lokalit.“ uvedl radní Ústeckého kraje a předseda Pracovní skupiny pro vyloučené lokality Martin Klika, který konferenci vedl a zastupoval tak nepřítomnou hejtmanku Janu Vaňhovou.

Asistenti prevence kriminality budou po dobu dvou let působit ve vyloučených lokalitách zejména při prevenci sousedských sporů, bagatelní a latentní protiprávní činnosti, které Policie ČR a obecní policie v rámci sociálně vyloučených lokalit obtížně řeší. „Projekt je zaměřen na sociálně vyloučené lokality. Není ale nutné, aby byl asistent prevence kriminality z romské menšiny. Obtížně zaměstnatelná je obecně většina obvatel těchto lokalit.“ doplnil Martin Klika.

Mostecká městská policie zaměstná na dva roky z projektu šest asistentů. Čtyři z nich budou působit přímo v Mostě, dva v Obornicích. „Vítám možnost využít projekt při zaměstnání romských asistentů. Jedná se o již ověřené pracovníce a šikovné lidi, kteří díky projektu dostanou další šanci na práci.“ komentoval projekt ředitel Městské policie v Mostě Bronislav Schwarz. Litvínovští asistenti prevence kriminality budou působit v Janově a v bytovnách pro sociálně slabé občany U Bílého sloupu a UNO. „Asistenty prevence kriminality v Litvínově využijeme také v areálu Nového Záluží. To patří k Janovu. Během prázdnin by se tu mohly objevovat skupiny problémové mládeže, na které mohou asistenti preventivně působit.“ doplnil Martin Klika z pozice velitele Městské policie Litvínov.

Firma Edel spol. s r. o.
změna emailové adresy:
firmaedel@volny.cz

Facebook
Najdete nás na Facebooku

týdeník Homér
To se mi líbí

týdeník Homér se líbí více lidem (103).

24 hodin
15.1.2013 23:37 - Choutky po odpadu

Pobavte se
Mladík si po sexu přišel do lékárny pro prášky, stařenka ve frontě mu vrnadala

Přečetli jsme jinde
Zajíc začali nahánět zaječice, na tuhou zimou to letos nevpadá | 30.12.2012
Současné teplé počasí zvířatům v lesích spíše vyhovuje, než aby je tížilo. Zvlášť některým, jako třeba zajícům. „Co už je možno nyní spatřit, je to, že zaječiči samci začínají nahánět samice. Není to ale nic neobvyklého. Březost u zajíců trvá 49 dnů a stává se často, že první mláďata přicházejí na svět nikoli u obvyklém březnu, ale již v únoru.“ řekl Právu starosta olomouckého honebního společenství Slavonín-Nový Dvůr Josef Karger. Více

Anketa
Koho budete volit za prezidenta?
Milosla Zemana
Karla Schwarzenberga
Volit nebudu
Další ankety

Kuriozita
Dvanáct let se žena vydávala za jejího bratra | 23.11.2012
Dvanáct let se listá Italka schovávala za

Komentáře
Přidat komentář
Vpsat označené komentáře
Vpsat všechny komentáře
tisknout odeslat e-mailem

Reportáž o asistentech prevence kriminality v Mostě a Obornicích.

Reportáž z besedy z cyklu „Taky mezi námi“

Dne 22. února 2013 proběhla od 14:00 v hudebně Gymnázia Jiřího Ortena v Kutné Hoře další beseda z cyklu „Taky mezi námi“ zabývající se vtahy a problematikou majoritních a minoritních skupin v české společnosti

Na besedu byli pozváni pan Milan Horváth z Děčína, který je zakladatelem asistentů prevence kriminality, a jeho dva spolupracovníci pan Pešek a pan Kocián. Besedy se za státní policii zúčastnily rovněž plk. JUDr. Blanka Matějů a Mgr. Vendulka Marečková, jako zástupce městské policie Ing. Václav Mareček. Besedu moderoval Jiří Posselt.

Posluchačů se v páteční odpoledne sešlo dost, byli to zejména studenti vyššího gymnázia, a také se na ni přišli podívat tři kutnohorští asistenti prevence kriminality. Tato beseda byla v podstatě pokračováním besedy konané 18. ledna 2013, kde besedovali tři asistenti prevence kriminality z Kutné Hory.

Beseda z 22. února se spíše zaměřila na romskou problematiku. Pan Horváth (který sám o sobě mluví jako o Cikánovi) nám přiblížil, jak se dostal k práci asistenta prevence kriminality, proč to dělá a jak vidí romskou problematiku on.

Například studenty poučil o tom, že existuje několik skupin (rodů) Romů, že on pochází ze skupiny Romů, která se kdysi přistěhovala z východního Slovenska na sever Čech kvůli práci a že se tato skupina dokázala přizpůsobit ostatním obyvatelům. Ale že existují další rody Romů, např. sabinovští Romové, kteří se nedokázali začlenit do společnosti a se kterými jsou a nejspíše stále budou velké problémy. Také mluvil o tom, že se jim podařilo vyřešit různé problémy s Romy, které policie nebyla schopná vyřešit, ať už kvůli tomu, že jsou její příslušníci „bílí“ nebo kvůli tomu, že jejich přístup k Romům je více restriktivní. Občas něco k tématu dodali i pan Pešek s panem Kociánem nebo besedující policisté.

Druhá část besedy byla zaměřena na dotazy z řad posluchačů, kterých padalo dost a na které všichni besedující bez zábran odpovídali, ačkoliv některé dotazy byly tzv. „více na tělo“. Beseda se vydařila a studenti se dověděli dost informací o asistentech prevence kriminality i o Romech obecně, aby si mohli udělat objektivnější obrázek o této problematice. Na druhou stranu je vidět, že bude potřeba více času a lidí na to, aby se problém mezi Romy a „Neromy“ zmírnil, protože několik desítek asistentů prevence kriminality v celé České republice nestačí.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Kateřina Poludová, DiS.

Obor: Bezpečnostní studia

Forma studia: Kombinovaná

Název práce: Význam projektu Asistent prevence kriminality na zlepšení sociálního začlenění osob z vyloučených lokalit

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 43

Celkový počet stran příloh: 11

Počet titulů českých použitých zdrojů: 5

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 5

Počet ostatních zdrojů: 0

Vedoucí práce: Mgr. Jitka Gjuričová